

บรรณานุกรม

หนังสือ

- เกษม บุศย์. ประเพณีทำบุญแก้แค้นในพระพุทธศาสนา. พระนคร: องค์การค้ำของคุรุสภา, ๒๕๐๘.
- เจ็ด สตะเวทิน. ประวัติวัฒนธรรมคดี. พระนคร: องค์การค้ำของคุรุสภา, ๒๕๐๘.
- _____. ภาษาไทยคุณศึกษาเล่ม ๓ คติธรรมบ้านไทย. (ม.ร.ท.), ๒๕๐๘.
- _____. สุภาษิตไทย. (ม.ร.ท.), ๒๕๐๘.
- ถวัลย์วรรณ คุณานันท์. "การละเล่นของไทย." ใน คติธรรมวิทยา, หน้า ๕๑ - ๕๒. กิ่งแก้ว
อัครดารา, รวบรวมและเรียบเรียง. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานันทนาการ กรมการฝึกหัดครู,
๒๕๐๘.
- ทุนเพื่อเด็กแห่งประเทศไทย, องค์การ. ปีเกิดสากล ๒๕๒๒. กรุงเทพฯ: องค์การทุนเพื่อเด็ก
แห่งประเทศไทย, ๒๕๒๒.
- นายมี. "นิราศเกื่อน." ใน สุภาษิตพระร่วง, หน้า ๕๓ - ๕๕. (ม.ร.ท.), ๒๕๐๓. [พิมพ์
เป็นอนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ รองเสวกโท ชั้นหลวงจิก พศกอำรุง (เพิ่ม
นุชสุวรรณ)]
- นิตา กุโธ, กล่อมจิตต์ พลายเวช และ กานต์ฉวี สักดิ์เจริญ. การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสืออ่าน
สำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: คณะอนุกรรมการอุดมการณ์ของชาติ, ๒๕๒๔.
- ประคอง กรรมสูตร. สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๐๗.
- ประเสริฐ แยมกลั่นฟุ้ง. ประเพณีและการสร้างสังคมสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๕.
- แปลก สนธิรักษ์, รวบรวม. ลัทธิ ประเพณี และพิธีกรรม. นครหลวงกรุงเทพธนบุรี: สำนักพิมพ์
บรรณาการ, ๒๕๐๕.
- ปะกบ ปุระกณะ, ธาระณีย์ นาคทรพรพ และ ศิวะพร สุขประพงเฒ่า. การละเล่นของเด็กไทย.
กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่เอกลักษณ์ของไทย กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๒๒.
- _____, และคนอื่นๆ. เพลงกลอนเด็กและเพลงประกอบการเล่นของเด็ก. กรุงเทพฯ:
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๒๐.

พรจันทร์ ศรีทศา. สำนวนไทย และคำพังเพย(สุภาษิต). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เสริมวิทย์
บรรณาการ, ๒๕๑๘.

พรณี จิตรพลรัตน์, ผู้แปลและเรียบเรียง. วัฒนธรรมและพฤติกรรมของไทย. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์เจ้าพระยา, ๒๕๒๘.

พูนพิศสมัย กิติกุล, หม่อมเจ้าหญิง. พิธีของทุกคน. พระนคร: สำนักพิมพ์เกษมบรรณาการ,
๒๕๐๘.

ไพฑูรย์ เครือแก้ว. ลักษณะสังคมไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เลี้ยงเที่ยงจง
เจริญ, ๒๕๑๕.

_____. ลักษณะสังคมไทยและการพัฒนาชุมชน. พระนคร: การพิมพ์เกื้อกูล, ๒๕๐๖.

ภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย, สมาคม. รายงานการสัมมนาเรื่องการจัดทำหนังสือสำหรับ
เด็ก ๗ ศูนย์ฝึกอบรมครู กรมวิสามัญศึกษา ๑๗ - ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕. นครหลวง
กรุงเทพ-ธนบุรี: สมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย, ๒๕๑๕.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๓. พระนคร: โรงพิมพ์พระจันทร์,
๒๕๐๒.

ศิลปากร, กรม. กองวรรณคดีและประวัติศาสตร์. "ขนบธรรมเนียมประเพณีกับชีวิตของคนไทย."
ใน ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมกรุงรัตนโกสินทร์, หน้า ๓๐๐. กรุงเทพฯ:
กรมศิลปากร, ๒๕๒๕.

_____. "ปัญหาบางประการเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี." ใน ขนบธรรมเนียมประเพณี
และวัฒนธรรมกรุงรัตนโกสินทร์, หน้า ๓๐๓. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร, ๒๕๒๕.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑. กรุงเทพฯ: องค์การคำ
ของคุรุสภา, ๒๕๒๐.

_____. กรมวิชาการ. การสำรวจความตองการการศึกษานักเรียนในภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๒๐.

_____. รายงานการสำรวจความสนใจและรสนิยมในการอ่านของเด็กและเยาวชนไทย.
กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๑๕.

สมบัติ พลายนนท์, ผู้รวบรวม. เกร็ดโบราณคดีประเพณีไทย. พระนคร: สำนักพิมพ์แพรวพทยา,
๒๕๑๒.

สวนพงษ์ เกรียงไกรเพชร. ลักษณะสังคมไทย. พระนคร: สำนักพิมพ์แพรวพินทยา, ๒๕๐๕.

สุขุม จิระวัจน์. "ป่าไผ่และการพัฒนาที่ดิน." ใน ชีวิตและผู้คน ๒๐๐ ปี กรุงรัตนโกสินทร์:

เอกสารเพื่อการสมโภช ๒๐๐ ปี, หน้า ๒๕๖. กรุงเทพฯ: คณะอนุกรรมการระยะเวลา

เอกสาร ๑๐๐ ปี คณะกรรมการจัดงานสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี, ๒๕๒๕.

สุชีพ ปุณณภาพ. วัฒนธรรมวิทยา. พระนคร: สภาวัฒนธรรมแห่งชาติ, ๒๕๐๐.

สุพัตรา สุภาพ. สังคมและวัฒนธรรมไทย: คำนิยมครบถ้วน ศาสนา ประเพณี. พิมพ์ครั้งที่ ๓.

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๓.

อนุภาพ ราชชน, พระยา. เทศกาลลลยกระทรง. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ: กองวัฒนธรรม

กรมการศาสนา, ๒๕๒๑.

_____ . เทศกาลสงกรานต์. พระนคร: สำนักพิมพ์แพรวพินทยา, ๒๕๑๒.

_____ . วัฒนธรรมและประเพณีต่าง ๆ ของไทย. พระนคร: สำนักพิมพ์คลังวิทยา, ๒๕๑๔.

บทความ

"อิฐหลังงานดวงอาทิตย์." ไทยรัฐ (๑๑ กรกฎาคม ๒๕๒๒): ๑, ๑๖.

นราธิพงษ์ ประพันธ์, พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่น. "วัฒนธรรม." วิทยาสารานุกรม

(๒๕๐๕): ๓๒๗ - ๓๒๘.

"ม.ร.ว. เทพทรี เทวกุล ใ้กร่างวลีเด่นเอเชีย." เกลือใหม่ (๔ ตุลาคม ๒๕๒๒): ๑, ๒.

อุทัย จันทิวาล. "คำบรรยายเรื่องหนึ่งสี่ระหว่างชาติ." วารสารหงส์สมุท ๑๖ (มกราคม

- กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕): ๗๔ - ๗๖.

อุทัย สิบสุสาร. "วัฒนธรรม." สารานุกรมไทย ๒๑ (๒๕๒๒): ๔๐๒๒ - ๔๐๒๓.

เอกสารอื่น ๆ

กรมการศาสนา. "การวิเคราะห์หนังสือส่วนรับเด็กวัย ๖ - ๘ ปี ที่พิมพ์ในประเทศไทย

ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๐ - ๒๕๒๓." วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๒๓.

กณณา มลวิจิตร. "การวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสือสำหรับเด็กตั้งแต่ ๖ ถึง ๑๒ ปี ที่พิมพ์ใน

ประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ถึง พ.ศ. ๒๕๑๘." วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๔.

- รัตน์ แพร่มิตร. "การวิเคราะห์หนังสือสำหรับเด็กวัย ๑๑ - ๑๔ ปี ที่พิมพ์ในประเทศไทย
ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๐ - ๒๕๒๒." วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๒๓.
- วิจิตรา สุภากร. "วิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสำหรับเด็กในคำคุณศัพท์เฉพาะที่พิมพ์เป็น
ภาษาไทย ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๒๐ - ๒๕๒๒." วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๒๓.
- สมนึก กองเอิบ. "การสร้างความคิดรวบยอดเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองจากหนังสือสังคม
ศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น." วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต แผนกวิชาประถมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๕.
- สุนทร มีพรหม. "วิเคราะห์หนังสือสำหรับเด็ก ฉบับระดมการประกวด." วิทยานิพนธ์ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๒๒.
- สุวรรณ เพชรนิล. "ศาสนาและวัฒนธรรมไทย." (ม.ป.ท., ม.ป.ป.) (กักสำเนา)

สัมภาษณ์

- มงคล สว่างสุต. ภัณฑารักษ์ งานวิชาการ กองพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ. สัมภาษณ์,
๗ ตุลาคม ๒๕๒๕.

Books

- Benedict, Ruth. Patterns of Culture. New York: Humanities, 1934.
- Braidwood, Robert. Prehistoric Man. Chicago: University of
Chicago Press, 1961.
- Childe, V. Gordon. What Happened in History. New York: Penguin,
1946.
- McClelland, David. "National Character and Economic Growth in
Turkey and Iran." In Communication and Political Development,
p.p. 155 - 167. Edited by Lucien W. Pye. Princeton, N.J.:
Princeton University Press, 1963.
- Tylor, Edward B. Primitive Culture. New York: Gordon Press, 1889.

Washburn, Sherwood. Social Life of Early Man. New York: Basic Books, 1962.

White, Leslie A. The Evolution of Culture. New York: McGraw Hill, 1959.

Articles

Agree, Rose Hyla. "The Black American in Children's Books: A Critical Analysis of the Portrayal of the Afro-American as Delineated in the Contents of a Select Group of Children's Trade Books Published in America from 1950 to 1970." Dissertation Abstracts International 34 (December 1973): 3442A - 3443A.

Ballis, Lawrence A. "The Concept of Death in Children's Literature on Death." Dissertation Abstracts International 35 (April 1975): 6566A.

Bennett, John W. "Culture." Encyclopedia Americana 8 (1975): 315 - 318.

Blatt, Gloria Toby. "Violence in Children's Literature: A Content Analysis of Children's Responses to Literary Episodes Depicting Violence." Dissertation Abstracts International 33 (November 1972): 2316A.

Bleich, Linda Lee. "A Study of the Psychological and Social Characteristics of Adolescence in Adolescence Literature, 1945." Dissertation Abstracts International 41 (December 1980): 2572A.

Colberg, Donald Arthur. "Moral and Social Values in American Adventure Novels for Boys, 1805 - 1900." Dissertation Abstracts International 34 (August 1973): 796A. - 797A.

- Coon, Carleton S. "Culture." The World Book Encyclopedia 4 (1971):
942 - 946.
- Billman, Judith Zoe. "An Analysis of Male and Female Roles in two
Periods of Children's Literature." Dissertation Abstracts
International 34 (November 1973): 2562A. - 2563A.
- Jederman, Jean E. "The Sexual Stereotype of Women in Children's
Literature." Dissertation Abstracts International 34
(May 1974): 6944A.
- Kingsbury Mary Emily. "Socialization for Work and Leisure: Culture
Values Reflected in Children's Literature." Dissertation
Abstracts International 34 (December 1973): 2924A - 2925A.
- McReynolds, Janet Kay. "A Study of Common Aspects Found in Selected
Literature for Adolescents, 1966 to 1970." Dissertation
Abstracts International 32 (March 1972): 5238A - 5239A.
- Paris, Janelle Avenell. "A Comparative Content Analysis of Occupation
Presented in Children's Realistic Fiction, 1950 - 1954 and
1970 - 1974." Dissertation Abstracts International 38
(March 1978): 5105A - 5106A.
- Perry, Phyllis Jean. "A Comparative Analysis of the Treatment of
the Death Theme in Children's and Adolescent Literature Pre
and Post 1970." Dissertation Abstracts International 41
(October 1980): 1373A.
- Posner, Marcia Joan-Weiss. "A Search for Jewish Content in American
Children's Fiction." Dissertation Abstracts International 41
(December 1980): 2339A - 2340A.
- Salesi, Rosemary Ann. "Alcohol Consumption in Literature for
Children and Adolescent: A Content Analysis of Contemporary
Realistic Fiction." Dissertation Abstracts International
38 (February 1978): 4572A.

Willey, Gordon R. "Culture." Grolier Universal Encyclopedia 6
(1970): 76 - 77.

Other Publications

"Report of the Expert Meeting on Children Books and Source Materials
on Asean Culture 6 - 10 July 1981 Bangkok, Thailand." [n.p.],
1981. (Mineographed)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ก.

พัฒนาการและองค์ประกอบทางวัฒนธรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พัฒนาการและองค์ประกอบทางวัฒนธรรม

พัฒนาการของวัฒนธรรม (The Development of Culture)

เมื่อมองวัฒนธรรมในแง่ที่เป็นวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ ก็จะขึ้นอยู่กับปัจจัย ๓ ประการ คือ

๑. วัฒนธรรมมีวิวัฒนาการจากการแยกความแตกต่างในพฤติกรรมของมนุษย์จากพฤติกรรมของสัตว์
๒. ความแตกต่างในพฤติกรรมของมนุษย์และสัตว์มาจาก เหตุและผลทางกายภาพที่อยู่ในตัวมนุษย์
๓. เป็นการเน้นถึงสัญลักษณ์ ภาษา พฤติกรรมทางวัฒนธรรม ในด้านการสร้างสมรรถภาพทางความคิด และวัตถุ ในยุคต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการที่ประชากรมีจำนวนมากขึ้น และความเคยชินในสภาวะของธรรมชาติที่แวดล้อมมนุษย์อยู่มากขึ้น

จากจุดของวิวัฒนาการดังกล่าว วัฒนธรรมมีสิ่งที่เกิดในกระแสรวมของมนุษย์ แต่เกิดจากคุณค่าแห่งพฤติกรรมเพื่อความอยู่รอดของมนุษย์เอง มนุษย์สามารถประดิษฐ์เครื่องมืต่าง ๆ สามารถคิดค้นสิ่งต่าง ๆ และนำมาสร้างความสัมพันธ์กันให้เกิดเป็นความคิดใหม่หรือสิ่งใหม่ ๆ ขึ้น มนุษย์สามารถบันทึกความคิดโดยการเขียนและสืบทอดมาสู่มนุษย์รุ่นหลัง ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้สัตว์จะไม่สามารถกระทำได้ จากคุณลักษณะของมนุษย์ดังกล่าว วัฒนธรรมจึงกลายเป็นสัจจะธรรม

ก. จุดเริ่มก่อนประวัติศาสตร์ (Prehistoric Origins)

พฤติกรรมของมนุษย์ที่ก่อให้เกิดวัฒนธรรม มีจุดเริ่มจากพวกออสตราโลพิทีซัน (Australopithecines) ทางตะวันออกและตะวันตกของแอฟริกา พวกออสตราโลพิทีซัน ก้าวเนิ่นขึ้นโดยที่มีรูปร่างคล้าย ๆ เป็นสิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่บนพื้นดิน โดยมีสมองขนาดประมาณเท่ากับลิงกอริลลา (Gorilla) พวกออสตราโลพิทีซันก็ปรากฏให้เห็นเป็นครั้งแรกประมาณ ๑.๕ ล้านปีมาแล้ว และยังคงอยู่หลังจากนั้นด้วยอายุขัยประมาณ ๕ แสนปี สิ่งมีชีวิตประเภทนี้ใช้กระดูกและอวัยวะที่ทำมาจากกระดูก เป็นอาวุธ ต่อมาจึงรู้จักทำเครื่องมืจากหินหยาบ ๆ ถาดีย อยู่ใบดำ และมีกรรลาคีตัวเช่นเดียวกับพวกลิงบาบูน (Baboon) แม้ว่าจะมีสมองที่เล็ก แต่มีความสำคัญเพราะในระยะนี้สิ่งมีชีวิตประเภทนี้จะวิ ชา แขน และมีพฤติกรรมที่นับว่า

วัฒนธรรมแล้ว

ชกโต้แย้งระหว่างนักมานุษยวิทยาที่ต่าง ๆ กัน เซอร์วูด วอชเบิร์น (Sherwood Washburn) กล่าวว่าสิ่งมีชีวิตประเภทนี้ ใ้มีการพัฒนาขึ้น เพราะสามารถดักสัตว์และปรับเข้ากับสภาวะแวดล้อมได้ จึงเกิดสติปัญญาที่ขาดแคลน ดังนั้นสิ่งมีชีวิตประเภทนี้และเผ่าพันธุ์ของมันจึงมีมันสมองที่ใหญ่ขึ้นกว่าเดิม และใ้มีการพัฒนาการมาจนถึงยุคปลายของพาลีโอซีน (Pliocene) จนถึงยุคพาลีโตซีน (Pleistocene) หรือยุคน้ำแข็ง นั่นคือ ๑ ล้านปีหลังของยุคธรณีวิทยา ประมาณ ๒ แสนปีมาแล้วก็ได้ พัฒนามันสมองอีกเป็น ๒ เท่าของลิงกอริลลา หลังจากนั้นก็มีมันสมองที่ใหญ่ขึ้นและรับชคนยิ่งขึ้น

๓. ยุคที่เป็นมนุษย์ (Homo Sapiens)

ประมาณ ๒ หรือ ๑ แสนปีมาแล้ว ได้ปรากฏหลักฐานในซากฟอสซิลว่าสิ่งมีชีวิตประเภทหนึ่งที่มีมันสมองเท่ากับมนุษย์ในปัจจุบัน แต่อาจมีพัฒนาการที่น้อยกว่ามนุษย์ พฤติกรรมทางค่านิยมธรรมใ้มีการพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ จากสิ่งมีชีวิตประเภทครึ่งลิงครึ่งมนุษย์ (The Neanderthal) มาเป็นมนุษย์ (Homo Sapiens) ในยุคแรก ๆ ซึ่งเป็นยุคที่มีการฝังศพ มีการใช้สื่เพื่อการตกแต่ง นอกจากนั้นยังมีการล่ากระด้างประมาณอย่างน้อย ๕ หมื่นปีมาแล้ว และใ้มีการพัฒนาการจนมีพฤติกรรมความเป็นอยู่ไม่ต่างไปจากมนุษย์ในปัจจุบัน กล่าวคือ มีการสะสมอาหาร มีระบบของเผ่าพันธุ์ ประมาณ ๒ หมื่นปีมาแล้ว ศิลปะการล่าสัตว์และหลักฐานใ้เห็นการจักระบบการล่าสัตว์ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนใ้เกิดขึ้นแล้ว นักวิชาการทางด้านพืชและสัตว์ก็คาดว่า พวกมนุษย์ยุคแรก ๆ นี้เป็นต้นกำเนิดของสัตว์ประเภทเลียงลูกควายนานหลายชนิด เช่น ช้างก็คาดว่าบรรพ (Mammoth)

ประมาณระยะของยุคพาลีโอลลีติก (Paleolithic) หรือยุคหินเก่า ซึ่งประมาณ ๑ หมื่นปีมาแล้ว หลักฐานทางด้านพัฒนาการใ้เห็นคือ การประดิษฐ์เครื่องมื่อใ้ใช้ในการล่ากระด้าง

Robert Braidwood, Prehistoric Man (Chicago: University of Chicago Press, 1961), p. 25.

Sherwood Washburn, Social life of Early Man (New York: Basic Books, 1962), pp. 52 - 56.

และพิธีกรรมแบบโบราณ ไม่มีการฆาตกรรมหรือพิพากษารัฐประหารชีวิตเพื่อนำมาทำประเพณี และจะเป็น การหาอาหารจากพืชและสัตว์ที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ ดังนั้นมนุษย์ในยุคหินจึงมีชีวิตอยู่ด้วยอาหารล่า สัตว์ ประมาณ ๑ หมื่นปีมาแล้ว ประชากรในส่วต่าง ๆ ของโลกเก่า ก็เริ่มรู้จักทำพิธีกรรม จากธรรมชาตินิกิจการเฉพาะตาม วิถีง ปู่ ป้า ฟัน และเมล็ดพืชจากป่า และอื่น ๆ ในทำนอง เดียวกัน และบางอย่างก็ทวีพัฒนาการอันถาวรจนเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตแบบหมู่บ้าน เช่น กระโหลก และเครื่องปั้นดินเผา

ค. ยุคการปฏิวัติเกษตรกรรม (The Agricultural Revolution)

ประมาณ ๘ พันปีมาแล้ว การเกษตรกรรมเริ่มปรากฏในแถบตะวันออกกลาง ประมาณเทือกเขาไซเรน (Syrian) ซึ่งเป็นบริเวณที่พืชรำพวกข้าวสาลี บาร์เลย์ และ ข้าวฟ่าง ปลูกกำเนิดขึ้น พวกวัว ควาย และ แกะ และหมู เป็นพวกสัตว์เลี้ยงในแถบนี้ การ ปฏิวัติครั้งนี้อยู่ในยุคหินใหม่ (New Stone Age) ซึ่งนับว่าเป็นพัฒนาการครั้งสำคัญใน ประวัติศาสตร์วัฒนธรรมของมนุษย์ เพราะเหตุว่ามีที่อยู่ถาวรแล้ว มีอาหารไว้สำหรับบริโภค ตลอดจนมีประชากรเพิ่มขึ้น มีการเพาะปลูกที่อยู่กับที่

ประมาณ ๕ พันปีมาแล้ว หมู่บ้านต่าง ๆ ในแถบตะวันออกกลาง ก็กลายมาเป็น เมือง พร้อมกับมีการเข้ามาสู่ยุคโลหะและยุคบรอนซ์ (bronze) ซึ่งเวียงเหล่านี้ก็กลายมา เป็นศูนย์กลางการค้าขาย และโคเคบิโศจนเป็นเมืองที่มีอำนาจและความมั่งคั่ง การอพยพในหมู่บ้านเกษตรกรรมเป็นผลทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นของประชากร ลักษณะเวียงโคชยาจะออกไปและทำ ให้เกิดความต้องการใหม่ ๆ ของมนุษย์เพิ่มขึ้น การจัดระบบทางการค้า ได้มีขึ้นเพื่อสนองความ ต้องการดังกล่าว การที่ประชากรมีเพิ่มมากขึ้น จึงต้องการเพิ่มทรัพย์สินมากขึ้น ศิลปะในการ เขียนได้พัฒนาขึ้น เพื่อการอนุรักษ์ทางความคิด การควบคุมทางการค้าและประชากรที่มีเพิ่มขึ้นนี้ ทำให้เกิดศูนย์กลางแห่งอำนาจทางการ เวียงและศาสนาชั้น ผลิตภัณฑ์จากอุตสาหกรรม ซึ่งได้พัฒนา ขึ้นเป็นครั้งแรกในยุโรปเพียง ๒ - ๓ ศตวรรษมาแล้วนั้น เป็นช่วงเวลาอันสูงค่าที่เริ่มมีการผลิต อาหาร และระยะต่อ ๆ มาก็เป็นพัฒนาการที่เติบโตจากวัฒนธรรมของมนุษย์ปัจจุบัน

ง. ยุคกำเนิดของการอารยธรรม (The Rise of Civilization)

หากการอารยธรรมของมนุษย์ พิจารณาจากความก้าวหน้าทางคณิตศาสตร์ สุนทรียศาสตร์ สถาปัตยกรรม โลหะวิทยา และการบันทึกทางอักษร ก็จะเห็นได้ว่ามีจุดกำเนิดจากอียิปต์โบราณ และจีน แล้วจึงแพร่ขยายมายังแถบเมดิเตอร์เรเนียน (Mediterranean) แถบเอเชียใต้และ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

สำหรับในโลกใหม่ อารยธรรมยุคแรก ๆ ได้มีกำเนิดที่อเมริกากลางในปลายระยะ พัฒนาการของ ๒,๐๐๐ ปีก่อนคริสตกาล แคว้นแถบเมืองคือ แถบหุบเขาแม็กซิโก (Valley of Mexico) จนถึงแถบกลางแอนดีน (Andean)

ก่อน ค.ศ. ๑ อารยธรรมของโลกใหม่ ได้พัฒนาขึ้นโดยปราศจากอิทธิพลของโลกเก่า

หากมองวัฒนธรรมในฐานะที่เป็นสิ่งประยุกต์ทางพฤติกรรมแล้ว ระยะเวลาเป็นสิ่งสำคัญที่มนุษย์ได้รู้จักคิดแปลงวิถีชีวิตให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ตั้งแต่ยุคที่มนุษย์รู้จักคิดค้นเครื่องมือนำในการทำมาหากินจนกระทั่งยุคแห่งอารยธรรม ซึ่งในเรื่องนี้นักมานุษยวิทยาของอเมริกันชื่อ เลสลีย์ ไวท์ (Leslie White) ได้กล่าวว่า เป็นอารยธรรมหลังจากธรรมชาติมากขึ้นนั่นเอง ซึ่งหมายความว่า มนุษย์แยกโดยอิสระจากสภาพแวดล้อม อย่างไรก็ตามการดัดแปลงผลผลิตจากธรรมชาติมาเป็นผลผลิตที่มนุษย์ต้องการนั้น มนุษย์ก็ได้อาศัยเพิ่มความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรกับวิทยาการทางเทคโนโลยี เพื่อผลผลิตและเครื่องบริโภคที่เพียงพอสำหรับตนมนุษย์ วัฒนธรรมในแง่ นี้ได้พัฒนามาถึงระยะกลางศตวรรษที่ ๒๐ ซึ่งเป็นระยะที่มนุษย์ต้องมีการควบคุมจำนวนประชากรและความประหยัค ตลอดจนถึงการสงวนทรัพยากรธรรมชาติ

องค์ประกอบทางวัฒนธรรม (Element of Culture)

วัฒนธรรมทุกวัฒนธรรมจะมีลักษณะที่เหมือนกัน คือ ลักษณะที่เป็หัวใจเพื่อการดำรงชีพ

V. Gordon Childe, What Happened in History (New York: Penguin, 1946), pp. 23 - 28.

Leslie A. White, The Evolution of Culture (New York: McGraw-Hill, 1959), p. 38.

ซึ่งจะมีทั้งผู้นำและผู้ตาม ซึ่งใครจะเป็นผู้นำหรือผู้ตามนั้นขึ้นอยู่กับความแตกต่างในเรื่อง เพศ อายุ และบุคลิกภาพ วัฒนธรรมมักจะวิวัฒนาการหลายแบบ เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันการเมือง สถาบันการเงิน และสถาบันทางศาสนา ตลอดจนสมาคมวิชาชีพต่าง ๆ

ในทุกวัฒนธรรม ผู้ชาย ผู้หญิง และเด็ก จะอยู่ด้วยกันเป็นครอบครัว ครอบครัวหนึ่งจะเป็นสถาบันพื้นฐานหนึ่งที่พบได้ในทุก ๆ แห่ง ในวัฒนธรรมแบบง่าย ๆ ครอบครัวจะมีการอบรมเลี้ยงดูลูก แต่สำหรับวัฒนธรรมขั้นสูง ก็จะมีระบบการศึกษาพิเศษขึ้น

ในวัฒนธรรมแบบง่ายที่สุด สถาบันที่ใหญ่กว่าสถาบันครอบครัวมีอยู่สถาบันเดียวคือ คณะ (Band) เป็นกลุ่มของครอบครัวหลาย ๆ ครอบครัวที่อาศัยอยู่ด้วยกันและหาอาหารร่วมกัน เผ่าอินเดียนแดงหลาย ๆ เผ่า จะอยู่รวมกันในลักษณะของคณะ สมาชิกของแต่ละคณะก็อาจจะกลายเป็นชาติต่าง ๆ ที่มีอิสระแก่กัน แม้ว่าแต่ละชาติจะมีจำนวนประชากรน้อยก็ตาม เมื่อวัฒนธรรมมีความซับซ้อนยิ่งขึ้น และประชากรเพิ่มมากขึ้น โอกาสที่จะตั้งอยู่ด้วยกัน ทำงานด้วยกัน ก็จะมีมากขึ้นด้วย และแต่ละชาติก็อาจจะมีความหวงแหนหรือพระราชา ระบบทหาร การเก็บภาษี ระบบการสื่อสาร หรือมีผู้ปกครองท้องถิ่นของตนเอง ในระบบของการปกครอง ไม่ว่าจะในรูปแบบง่ายหรือรูปแบบที่ซับซ้อนเราเรียกว่า สถาบันทางการเมือง (Political Institution) มีระบบการปกครองมากมาย แต่โดยโครงสร้างพื้นฐานแล้วจะเหมือนกัน

วัฒนธรรมซับซ้อน (Complex culture) โดยเฉพาะวัฒนธรรมของประชาชนที่มีการเพาะปลูกแพศยาล่าสัตว์หรือการสะสมอาหาร ที่มีหน่วยแรงงาน เช่น คน ๆ หนึ่งอาจมีความชำนาญในด้านการทำเครื่องนุ่งห่ม เขาจะผลิตเครื่องนุ่งห่มให้บุคคลอื่น ๆ และคนอื่น ๆ ก็จะให้อาหารเป็นการตอบแทน ผู้ผลิตเครื่องนุ่งห่มก็มีความต้องการคนงานที่เอารที่จะช่วยงานของเขา และเรียนรู้ในกิจการค้า ทั้งผู้ผลิตเครื่องนุ่งห่ม คนงาน และลูกค้าของเขา จะทำให้เกิดระบบเศรษฐกิจ สถาบันทางการเงินเกิดขึ้นทั้งจากทางการผลิตและการค้า ในวัฒนธรรมตะวันตกโรงงานจะเป็นหน่วยผลิต และห้างสรรพสินค้าจะเป็นหน่วยการค้า

วัฒนธรรมทุกวัฒนธรรมจะมีสถาบันทางศาสนา ในวัฒนธรรมแบบง่าย ๆ กลุ่มสังคมที่เราดูครอบครัวที่ใกล้เคียงกัน ก็จะมีหน่วยทางด้านศาสนาเป็นของตนเอง ในวัฒนธรรมซับซ้อนก็จะวิชาศาสนาแยกหย่าออกไปเป็นหลายศาสนา

นักมานุษยวิทยาเชื่อว่า กิจกรรมทางศาสนาหลายศาสนา โดยเฉพาะวัชรกรรม
 ของขงกั้งเกิม จะมาจากความต้องการของประชาชนที่หาวิธีให้เกิดความสบายใจและมีสิ่ง
 ยึดเหนี่ยว ในเขตที่มีการเพาะปลูก เช่น ฝนจะตกทำให้พืชผลเจริญเติบโตไว้นั้น ขึ้นอยู่กับ
 ฟากอากาศ ทำให้เกิดความทุกข์ร้อน ความวิตกกังวล ฉะนั้นพิธีกรรมทางศาสนาจึงเกิดขึ้น เช่น
 การเค่นรำท่าทางของอินเดียนแดงเผ่าโฮปีแห่งอาริโซนา (Hopi Indians of Arizona)
 ซึ่งถือเป็นภาพโลกเปลี่ยนความกังวลดังกล่าว การเปลี่นแปลงความทุกข์ทวยพิธีกรรมทางศาสนาเป็น
 สิ่งหนึ่งที่จะทำให้นุษย์ครอง และผู้อยู่ใต้อำนาจครองมีความสัมพันธ์กันมากขึ้น

ในเรื่องวัชรกรรมทางศาสนาของประชาชน ถึงรวมถึงพวกบพทิมรับรอง การเค่นรำ
 การแต่งกาย และพิธีกรรมต่าง ๆ และกล่าวต่อไปว่าประชาชนในทุกวัชรกรรมเข้าในจิต
 วิญญาณที่มีหลังความตาย ประชาชนจำนวนมากในวัชรกรรมแบบขงกั้งเกิมได้เชื่อเรื่องการปรากฏตัว
 ของจิตวิญญาณ โดยเฉพาะในความฝัน และนอกจากนั้นยังเชื่อว่าแต่ละบุคคลยังสามารถที่จะติดต่อกับ
 จิตวิญญาณเหล่านั้นได้อีกด้วย จิตวิญญาณเหล่านั้นมักจะมาในรูปของพระเจ้า พระเจ้าเขามารวม
 กับสิ่งที่ก่อให้เกิดความเค่อกรอนแก่ประชาชน เช่น สงคราม ฟ้าแลบฟ้าผ่า และความรัก ในวัชร-
 ธรรมที่มีหน่วยของแรงงาน สมาชิกในวงการค้าหรืออาชีพพระเจ้าประจำของคน นักมานุษย
 วิทยาหลายท่านเชื่อว่า ความศิกินาการที่มีพระเจ้าองค์เดียว ที่ปกครองกรรมชาติและมนุษยทั้ง
 หมก จะมีที่แต่ในสังคมที่มีวัชรกรรมแบบรับรอน

สถาบันรูปสุดท้ายที่จะกล่าวถึง คือ สมาคมศาสนาสมัครต่าง ๆ ซึ่งตั้งขึ้นจากกลุ่มคน
 ที่มีความสนใจในสิ่งเดียวกัน สมาคมศาสนาสมัครรวมถึงองค์การต่าง ๆ เช่น ลูกเสือ วิทยาลัยสงฆ์
 สมาคมสตรีต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งในวัชรกรรมตะวันตกก็มีกลุ่มศาสนาสมัครเป็นจำนวนมาก ในอันที่จะ
 มีส่วนในการสร้างความสัมพันธ์ในวัชรกรรมของคนที่มีความเห็นเกี่ยวแก่ยิ่งขึ้น

ค. ภาษา (Language)

องค์ประกอบที่ ๓ ที่ทุกวัชรกรรมจะมี คือ การใช้ภาษา (The Use of language)
 ในแต่ละภาษาจะมีระนาบของการสื่อสารที่แสดงถึงวัชรกรรมของตน และในแต่ละภาษาก็จะมีจารีการเจริญ

Ibid., pp. 943 - 944.

เติมโคควยิโคยการ เปลี่ยนแปลงทางคำวัจนกรรม มีการเพิ่มคำใหม่ ๆ และยกเลิกคำเก่า ๆ หลักไวยากรณ์ก็อาจจะมีการทำให้ง่ายขึ้น เช่น ภาษาลังกฤษจะมีคำศัพท์เป็นจำนวนมาก แต่จะมีหลักไวยากรณ์ที่ง่าย ๆ

ทุก ๆ ภาษาจะมีส่วนสำคัญอยู่ ๓ ส่วน คือ เสียง (Sound) ศัพท์ (Vocabulary) และหลักไวยากรณ์ (Grammar) ในแต่ละภาษามีเสียงที่ภาษาอื่นไม่มีเสียง รึ่ในจำนวนเสียงเหล่านี้จะแตกต่างกันระหว่างภาษาต่าง ๆ เหตุนี้จึงทำให้คนที่เรียนภาษาอังกฤษตอนอายุมากแล้ว มีการออกเสียงที่ผิดเพี้ยนไป ภาษาในแต่ละภาษามีศัพท์ของตนเอง เพื่อสนองความต้องการของประชาชนผู้เป็นเจ้าของภาษา ตัวอย่างเช่นภาษาอาหรับจะมีคำที่เรเรียกว่า อูฐ (Camel) มากกว่าหอยทาก และชาวเอสกีโมจะมีคำหลายคำที่เรเรียกว่าหิมะ (Snow) ในขณะที่ชาวอาหรับมีคำ ๆ เกี่ยวกับ การเรียกทั้งคำว่าหิมะและน้ำแข็ง ในขณะที่ชาวเอสกีโมไม่มีคำสำหรับเรียกคำว่าอูฐ เพราะเหตุว่าหิมะมีลักษณะปัญหาแก่ชาวอาหรับ และชาวเอสกีโมจะไม่มีกิจกรรมที่ค้ำของอูฐ ในขณะที่ชาวตะวันตกรู้จักทั้ง หิมะและอูฐ แต่ทั้ง ๒ คำนี้ก็ยังมีสิ่งสำคัญในวัจนกรรมตะวันตก ดังนั้นในวัจนกรรมตะวันตกจึงมีภาษาของคำว่าหิมะและอูฐที่อย่างละเอียดเท่านั้น ภาษาทุกภาษาจะมีกฎการไวยากรณ์ในการจัดระบบเสียง วลี และประโยค ทั้งกฎไวยากรณ์

ง. ศิลป (Arts)

ความงดงามที่คนส่วนใหญ่มองเห็นจะปรากฏในทุกวัจนกรรม ศิลปจะรวมถึงเรื่องของเทพนิยายและนิทานที่เกี่ยวกับวีรบุรุษ การเต้นรำ การแสดงที่ออกมาในรูปของตำนานและพิธีกรรมต่าง ๆ จิตรกรรม ละครกรรม ร้องเพลง คนตรี เช่นเกี่ยวกับภาษา ศิลปะ ที่เป็นการสื่อสารเบื้องต้น ตัวตลกและสามารถแสดงออกในเรื่องความรู้สึกเศร้าโศก คีจ ความเคารพแสดงอาการอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น มนุษย์มีแนวโน้มที่จะทุ่มเทเวลาส่วนใหญ่น หรือพลังงานส่วนใหญ่น คลกจนความชำนาญในทางศิลปะมากกว่ากิจกรรมด้านอื่น ๆ เนื่องจากว่าการสื่อสารด้วยศิลปะเป็นการให้ทุกคนมีส่วนร่วมในวัจนกรรมของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Ibid., pp. 944 - 945.

Ibid., p. 945.

ทำไมแต่ละวัฒนธรรมจึงแตกต่างกัน (Why Culture Differ)

วัฒนธรรมมากมายของมนุษย์ที่มีลักษณะเหมือนกันโดยทั่วไป จะแตกต่างกันก็ในส่วปลีกย่อยเท่านั้น คนบางกลุ่มจะรับประทาอาหารโดยไม้เคี้ยวและส้อม ในขณะที่อีกกลุ่มหนึ่ง จะใช้เข็มหรืออีกกลุ่มหนึ่งอาจใช้ไม้รับประทาอาหารก็ได้ ชาวสาร์ตาโบราณของโหมบุตรหลานอย่างแรกมองเอาประพดติมิชอบ ในขณะที่ชาวเอสกีโมแทบจะไว้อลาและคงบุตรหลานของเราเลย วัฒนธรรมตะวันตกเชื่อถือในเรื่องของการแข่งขันในใจเจกบุคคล ใครดีใครได้ แต่ชาวอินเดียนเพเวโล (Pueblo Indians) ถือว่าเป็นสิ่งมิชอบหากว่าทำเกินหน้าเกินตาบรรพบุรุษ เหตุนี้จึงแตกต่างกัน

เหตุผลก็คือว่า มนุษย์มีความแตกต่างกันในค่านายภาพ อาจจะมี ความแตกต่างกับเล็กน้อยระหว่างไส้เดือนตัวหนึ่งกับตัวอื่น ๆ หรือนกกริบบิน (Robin) ๒ ตัวที่มีอายุและเพศเดียวกัน แต่จะมีความแตกต่างกันอย่างมากระหว่างมนุษย์หญิงและผู้ชาย ไม่มีความเหมือนกันทุกประการระหว่างมนุษย์ ๒ คน ลักษณะที่เป็นของตนเองนี้แหละที่ทำให้วัฒนธรรมที่ต่างกัน และเป็นที่เหตุให้วัฒนธรรมแตกต่างกันไป

ในระหว่างมนุษย์ด้วยกัน จะมีพฤติกรรมแตกต่างกันไป แต่สัดส่วนใหญ่จะมีพฤติกรรมเหมือนกัน เช่น การออกเสียง การสร้างที่อยู่อาศัย แม้ว่าสัตว์เหล่านี้จะอยู่ต่างถิ่นกัน เนื่องจากพฤติกรรมของสัตว์เป็นพฤติกรรมที่ได้รับจากการถ่ายทอด ไม่ค่อยมีการเรียนรู้ในสิ่งใหม่ ๆ แต่พฤติกรรมของมนุษย์ เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ และเป็น การเรียนรู้แบบค่อยเป็นค่อยไป ฉะนั้นเด็กจะมีการเรียนรู้จากพ่อแม่ พี่น้อง หรือเพื่อนเล่น ตลอดจนครู ทั้งพฤติกรรม การเรียนรู้ของ เด็กก็กล่าวว่าจะมาจากวัฒนธรรมในกลุ่มของตนเอง

วัฒนธรรมในฐานะที่เป็นวิถีความเป็นชีวิต (Culture as a Mode of Life)

สัตว์บางชนิดที่แสดงถึงความ เป็นมนุษย์ยังรวมถึงความสามารถในการรู้จักคิดในสิ่งที่ เป็นเอกลักษณ์แก่ตนเอง นั่นคือมนุษย์รู้จักคิดค้นประดิษฐ์เครื่องไม้ เครื่องมือ ในการที่มนุษย์จะจัดการรวมตัวกันเกิดขึ้นเป็นสังคมที่มีวิวัฒนาการ ก็จะต้องมีลักษณะพิเศษบางอย่าง เช่น วิถีการหาอาหารไปงาน

Ibid.

ศิลปะ สร้างสิ่งถกนินหาร วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่สามารถเชื่อมโยงเวลาในอดีตและปัจจุบันเข้าด้วยกัน เพื่อเป้าหมายแห่งชีวิตและสภาพทางธรรมชาติ ในการที่จะก่อให้เกิดความสามารถดังกล่าว ก็จะต้องมีการเรียนรู้ ซึ่งลักษณะการเรียนรู้จะไว้วางใจในสัญชาตญาณการรับรู้ที่ซับซ้อน มักจะต้องมีการสร้างความคิดหรือทฤษฎีที่ตายตัว ซึ่งยากต่อการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมจึงเกิดขึ้นได้หลายระดับ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการรับรู้ที่อาจซับซ้อนสลับหรือความคิดเดิม เพราะความมนุษย์ได้รับวัฒนธรรมที่แตกในมิติหรือมีการรับซ้ำโดยไม่รู้จักหมาย แต่เป็นการรับวัฒนธรรมที่มีการกลั่นกรอง อาจมีการปฏิเสธหรือเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมได้ ทั้งนี้ก็เป็นปัญหาที่สาขาวิชาสังคมศาสตร์สมัยใหม่กำลังศึกษาอยู่

วัฒนธรรมเติบโตและเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร (How Culture Grow and Change)

วัฒนธรรมบางอย่างสามารถคงอยู่ได้นับเป็นพัน ๆ ปีก็โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งข้อความนี้อาจจะเป็นไปได้ แต่ในความเป็นจริงแล้วอาจมีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยในรายละเอียด ยกยอ เช่น นักล่าสัตว์จะไม่วันเปลี่ยนวัฒนธรรมพื้นฐานของตนราวกับที่ยังคงดำรงชีพที่ใดที่ใดแยกจากกลุ่มคนอื่น ๆ อยู่ในที่หาอาหารยากและไม่มีความรู้หรือพิธีอันใดที่ขึ้นเลย แม้แต่วิธีการในการล่าสัตว์ก็ยังคงไม่มีการเปลี่ยนแปลง แต่สิ่งที่จะมีการเปลี่ยนแปลงได้นั้นอาจไม่เกี่ยวกับการหาอาหารหรือโครงสร้างทางสังคม แต่อาจมีการประยุกต์ในเรื่องการแต่งกายหรือพิธีการ ตลอดจนการร้องเพลงหรือบทเพลงต่าง ๆ

การต่อสู้ทางความคิดจะมีขึ้นอย่างตลึงในทุกระดับ วัฒนธรรม จะมีความพยายามที่จะทำให้ชนบทรอบนิยามระเพณีหรือกิจกรรมที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงนั้นให้เป็นที่เข้าใจในรูปแบบเดียวกัน แต่ในขณะเดียวกันก็มีความต้องการในการรับสิ่งใหม่ ๆ เพื่อความก้าวหน้า ทั้งลักษณะที่คงการอนุรักษ์และเปลี่ยนแปลงเพื่อความก้าวหน้า ทำให้วัฒนธรรมมีความมั่นคงและก้าวหน้า

วัฒนธรรมมีการเติบโตจะเปลี่ยนแปลงใน ๒ ลักษณะใหญ่คือ (๑) โดยการประดิษฐ์ คิดค้นสิ่งใหม่ ๆ (๒) โดยการหยิบยืม^๒

^๑ Willey, "Culture," pp. 77.

^๒ Coon, "Culture," p. 945.

การประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ ๆ เป็นวิธีหนึ่งในการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมมาตั้งแต่สมัยแรกเริ่ม การประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ ๆ จะเห็นผลงาจากผู้ที่พรสวรรค์ในด้านการสังเกตและการเชื่อมโยงความคิดต่าง ๆ ในสิ่งที่ได้พบเห็น นักประดิษฐ์คิดค้นจะมีความสามารถในด้านจินตนาการที่จะเล็งถึงผลของประดิษฐ์กรรมนั้น ๆ ได้ มนุษย์ผู้คิดประดิษฐ์และลูกศรทำให้การล่าสัตว์ง่ายกว่าสมัยที่ง้อกในการล่าสัตว์ ผู้คิดค้นทางคานเรือบักก็จะเป็นผู้ทำให้งานการเดินเรือก้าวหน้าขึ้นและมีประสิทธิภาพกว่าสมัยที่ยังเดินเรือโดยการใช้พายและกรรเชียง แต่สิ่งประดิษฐ์เหล่านี้มักก้าวมาถึงการประดิษฐ์เครื่องมือเครื่องมือหรือเครื่องจักร แนวความคิดดั้งเดิมหลาย ๆ อย่างก็เกิดขึ้นในโครงสร้างของสังคมและศาสนา

มนุษย์มีที่จะยอมรับในสิ่งที่คิดค้นใหม่ ๆ ขึ้นทุกอย่าง อาจจะมีภารกิจเฉพาะหรือสิ่งทีคิดค้นใหม่ ๆ นั้นเป็นเพียงของเล่นก็ได้ หากยังไม่เห็นประโยชน์ในปัจจุบัน ตัวอย่างเช่น ลูกแก้วย่นซึ่งคิดทำขึ้นในสมัยไกล ๆ ก็สมัยเมโสโปเตเมีย ราว ๆ ๓,๐๐๐ ปีก่อนคริสตกาล ในปัจจุบันมนุษย์ใช้ในการชักลากของบรรทุก เพราะมีวีธีในการลากแล้ว ชาวอินเดียนแดงเผ่ามายา (Maya Indians) ในบริเวณอเมริกากลางก็ได้ประดิษฐ์คิดเรื่องการใช้ล้อนี้เหมือนกัน แต่เอามาใช้เป็นของเล่น เพราะพวกเขาไม่มีสัตว์ที่ชักลากล้อที่คิดประดิษฐ์ขึ้นได้ มีเครื่องมืออย่างหนึ่งทีคิดค้นใช้แทบทุกแห่งในยุคเดียวกันหรือในยุคต่าง ๆ ก็คือพวกหมักและเครื่องโลหะต่าง ๆ แบบมนุษย์จะต่างฝ่ายต่างทำในกิจกรรมของตน แต่ผลสุดท้ายก็อาจมีผลสรุปออกมาในแบบเดียวกัน เช่น นักคณิตศาสตร์ ๒ คน มาจากประเทศต่าง ๆ แต่ในเวลาเดียวกันก็มีการพัฒนาทฤษฎีทางเรขาคณิตออกมาในลักษณะเดียวกันได้

สำหรับการหยิบยืมวัฒนธรรมมาใช้นั้น ถือได้ว่าเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมอย่างหนึ่ง ซึ่งจะเกิดขึ้นมากกว่าการคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ เสียอีก เพราะมีลักษณะที่ริเริ่มน้อยกว่า ความคิดในเรื่องล้อ การจะมีลูกเริ่มมาจากเอเชียตะวันออกกลาง และแพร่ขยายไปสู่ส่วนอื่น ๆ ของโลก ชาวคาทอลิกเป็นผู้เริ่มคิดเรื่องการใช้โลหะบริสุทธิ์ แต่ก็ได้เผยแพร่มาสู่อินเดีย จีน เวียดนาม และจากประเทศเหล่านี้ ก็แพร่เข้าสู่กัมพูชาและเขมรนั้น การแพร่ขยายอาจทำได้ไปอย่างช้า ๆ หรือในลักษณะหมุนรอบ เช่น การรับและการสูญพันธุ์เริ่มจากอเมริกาแถบที่ทวีปอเมริกาแบบเขตร้อน (Tropical America) ไปสู่เขตหนาวอเมริกาเหนือและใต้ การนำคนยุคต้น ๆ นี้ก็ได้เผยแพร่วัฒนธรรมกลับสู่ประเทศจีนแบบ (ยุโรป) แล้วจึงขยายสู่ทวีปอเมริกาและเอเชีย ชาวรัสเซียก็ได้เผยแพร่การสูญพันธุ์นี้ไปทั่วเอเชีย ในขณะที่คนกำลังพัฒนาคลองสุญญากาศมีลักษณะเป็นรูปดาวมาก

คว่าง กลองสูบในลักษณะนี้พกรกับความรู้ในเรื่องยาสูบ ทำให้แพร่สู่สองแถบแปริ่งและนำมา
ประยุกต์ในเอสกีโมคิกที่ ในลักษณะเช่นนี้การสูบบุหรี่เป็นลักษณะของการเผยแพร่กิจกรรม มีที่
การแพร่ต่อไปเรื่อย ๆ จากผู้เป็นต้นกำเนิดเดิม

ในวัฒนธรรมตะวันตกก็ได้รับวัฒนธรรมจากชาวอเมริกันอินเดียน(American Indians)
ในเรื่องข้าวโพด ถั่ว น้ำเต้า มันฝรั่ง และยาสูบ ชาวตะวันตก ได้เรียนรู้วิธีการใช้ และ
เพิ่มพื้จากชาวอาหรับ วิธีการทำกระดาษจากชาวจีน การนับอาทิตยหนึ่งมี ๗ วัน จากชาว
บาบิโลเนียน และศัพท์ยัญชนะมาจากพวกพินีเซียนทางเอเชียตะวันตก

วัฒนธรรมมาบรรจบกันเมื่อไร (When Culture Meet)

ขณะที่กลุ่มชนมีการเจริญเติบโตขึ้น ประชาชนในวัฒนธรรมหนึ่งอาจจะไปพบกับอีก
วัฒนธรรมหนึ่งได้ เพราะเขาเหล่านั้นมักจะแลกเปลี่ยนความคิดและวัฒนธรรมกัน ผลกระทบ
จากวัฒนธรรมหนึ่ง สู่อีกวัฒนธรรมหนึ่งเป็นสิ่งที่เราเริ่มเรียกว่าสังสรค์วัฒนธรรม (Accultu-
ration) ซึ่งการสื่อกันนี้ทางวัฒนธรรมอาจได้รับมาจากมิตรหรือศัตรูก็ได้ เช่น เมื่อกองทหาร
นิวกินีเข้าโจมตีหมู่บ้านของศัตรูอย่างฉับพลันนั้น ผู้ชนะอาจจะฆ่าผู้ชายและจับผู้หญิงและเด็กมา
เป็นเชลย หากผู้หญิงที่ถูกจับมาเป็นเชลย มีความชำนาญในงานบางอย่าง เช่น ชำนาญในการ
ทำลูกปัดเปลือกหอย เขาก็อาจจะถ่ายทอดวัฒนธรรมนี้ให้กับประเทศผู้ชนะได้

เมื่อประชาชนที่มีวัฒนธรรมซับซ้อนได้เข้ามารุกรานประชาชนในเขตที่มีวัฒนธรรมแบบ
ง่าย ๆ คนในท้องถิ่นเดิมมักจะตายไปเนื่องจากไม่สามารถต้านทานต่อโรคใหม่ ๆ หรือการ
ที่ตนต้องถูกขับไล่ไปนอกเขตจรลาคีตัว แม้ว่าพวกเขาจะไม่ได้อพยพจากไป แต่วัฒนธรรมดั้ง
เดิมของเขาที่จะจางหายไปนั้นจะเกี่ยวข้องกับที่วัฒนธรรมของผู้ชนะได้เข้ามาแทรกซึม วัฒนธรรม
บางวัฒนธรรม เช่น วัฒนธรรมของทาสมาเนีย (Tasmanian) ได้จางหายไปเป็นลักษณะ
กิ่งกล่าว ส่วนวัฒนธรรมของกลุ่มอื่น ๆ รวมทั้งพวกชาวอินเดียนแดงที่มาจากทางตะวันออก
ของอเมริกาเหนือ ก็ยังคงเหลือพิศิกรรมเพียงไว้อย่าง

เมื่อคนในวัฒนธรรมแบบง่าย ๆ มีความเข้มงวดกว่าคนในกลุ่มที่ถือว่าวัฒนธรรม ผู้ชนะ
ก็จะค่อย ๆ รัวเข้ามาวัฒนธรรมส่วนใหญ่ของผู้แพ้ เช่น ชาวโรมาเนียรับเอาวัฒนธรรมชาวกรีก แต่ชาว

^๑Ibid., pp. 945 - 946.

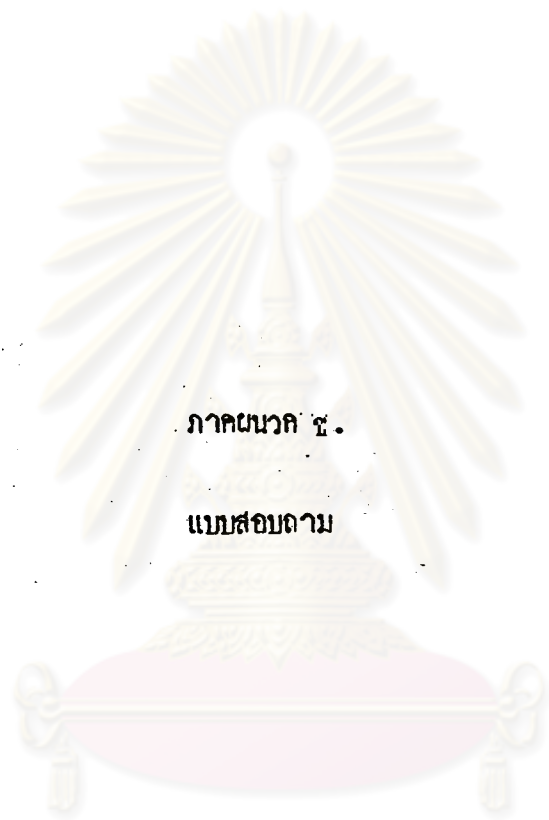
กรีกมีวัฒนธรรมที่เห็นอกว่าทางศาสนาและศาสตร์ และโลกด้ายมาเป็นบรรพครูทางวัฒนธรรม
ของชาวโรมัน

วัฒนธรรมได้เกิดการผสมผสานกันขึ้นเพราะ เหตุของระบบการขนส่งและสื่อสาร ใค้ทำ
ใ้มนุษยอยู่รวมกันง่ายขึ้น เช่น ชาวญี่ปุ่นใ้คนำวัฒนธรรมของตะวันตก เช่น การทำเหล็กกล้า การ
เดินเรือในเขตน้ลึก การตัดถนน ระบบหนังสือพิมพ์และระบบรัฐสภา แต่ในขณะเดียวกันชาว
ญี่ปุ่นก็นำวัฒนธรรมดั้งเดิมของตน เช่น แบบการรับประทานอาหารและการแต่งกาย ความรักใน
พิธีกรรมและ เรื่องเกี่ยวกับซามูไร (Samurai) และศาสนาชินโต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

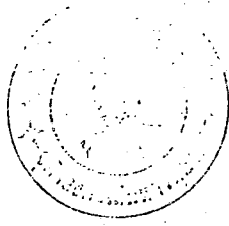
⁹ Ibid., p. 946.

ภาคผนวก ๕.

แบบสอบถาม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๖ กันยายน ๒๕๒๕

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน ท่านผู้ทรงคุณวุฒิ

ดิฉัน นางสาวบุษรี ศรีรัตนวงศ์ ศึกษานิเทศก์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังเขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "การวิเคราะห์เนื้อหา
วัฒนธรรมไทยจากหนังสือสำหรับเด็ก ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๒ - พ.ศ. ๒๕๒๔" ดิฉันจึงใคร่ขอ
ความกรุณาจากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิทางค่านิยมในการพิจารณาเกณฑ์การวิเคราะห์ที่ดิฉันจัด
ทำขึ้นว่า มีความพอเพียงหรือคงมีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่อย่างไร โดยการตอบแบบสอบถาม
และขอความกรุณาให้ท่านส่งแบบสอบถามดังกล่าวกลับคืนมาที่อยู่ด้านหลังแบบสอบถามนี้

ขอขอบพระคุณอย่างยิ่งในความกรุณาของท่าน

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นางสาวบุษรี ศรีรัตนวงศ์)

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามเกี่ยวกับเกณฑ์การวิเคราะห์

คำชี้แจง เกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลนี้ สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหาทางด้านวัฒนธรรมไทยจากหนังสือสำหรับเด็กวัย ๖ - ๑๒ ปี ที่เน้นหนังสืออ่านเพื่อความเพลิดเพลิน (ทั้งที่เป็นเรื่องที่แต่งขึ้นใหม่ และเรื่องที่น่าค้นหา โครง หรือคัดแปลงมาจากเรื่องของต่างประเทศ รวมทั้งหนังสืออ่านเพื่อความเพลิดเพลิน ที่กระทรวงศึกษาธิการได้คัดเลือกให้เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม หนังสืออ่านนอกเวลา หนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็ก ทั้งนี้จะไม่รวมหนังสือที่แปลมาจากภาษาต่างประเทศ) ที่ตีพิมพ์และจำหน่ายในประเทศไทยในช่วงปีเด็กสากล(พ.ศ. ๒๕๒๒) ถึงปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๒๔) เกณฑ์ดังกล่าวจะมุ่งวิเคราะห์เฉพาะเนื้อหาทางด้านวัฒนธรรมไทย โดยแบ่งเกณฑ์การวิเคราะห์ออกเป็น ๕ ประเด็นใหญ่ ๆ ตามที่ คณะกรรมการวัฒนธรรมและสันนิษฐานของอาเซียน (โคซี) ได้กำหนดขึ้น ดังนี้ ในคราวการประชุมผู้เชี่ยวชาญทางด้านหนังสือเด็กและแหล่งข้อมูลด้านวัฒนธรรมแห่งเอเชีย คือ (๑) ชีวิตในครอบครัว (๒) อาชีพ (๓) การเล่น (๔) เทศกาลและพิธีการ (๕) วรรณกรรมพื้นบ้าน (ได้แก่ นิทานพื้นบ้าน บทเพลงกล่อม เพลงกล่อมเด็ก สุภาษิต ภาษิต เพลงสวด ส่วนวน แบบคำประพันธ์ดั้งเดิม เพลงพื้นบ้าน และวิทยากรพื้นบ้าน) เกณฑ์ต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากการศึกษาข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมไทยตามประเด็น ๕ ข้อดังกล่าว จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านในการตอบแบบสอบถามเพื่อนำไปปรับปรุงเกณฑ์ที่จะใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น ๖ ตอน คือ

- ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้กรอกแบบสอบถาม
- ตอนที่ ๒ เกี่ยวกับเนื้อหาวัฒนธรรมไทย เรื่อง ชีวิตในครอบครัว
- ตอนที่ ๓ เกี่ยวกับเนื้อหาวัฒนธรรมไทย เรื่อง อาชีพ
- ตอนที่ ๔ เกี่ยวกับเนื้อหาวัฒนธรรมไทย เรื่อง การเล่น
- ตอนที่ ๕ เกี่ยวกับเนื้อหาวัฒนธรรมไทย เรื่อง เทศกาลและพิธีการ
- ตอนที่ ๖ เกี่ยวกับเนื้อหาวัฒนธรรมไทย เรื่อง วรรณกรรมพื้นบ้าน

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้กรอกแบบสอบถาม

ชื่อ

เพศ ชาย หญิง

วุฒิ

.....

ประสบการณ์ด้านหนังสือเด็ก ปี

ประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทย ปี

ตอนที่ ๒ - ตอนที่ ๒ กรุณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นด้วย และเขียนเครื่องหมาย X ในช่องที่ท่านไม่เห็นด้วย ในกรณีที่ท่านไม่เห็นด้วย กรุณาให้ข้อ เสนอแนะเพื่อปรับปรุงไว้ในช่องข้อเสนอแนะ

ตอนที่ ๒ เกี่ยวกับเนื้อหาวัฒนธรรมไทย เรื่อง ชีวิตในครอบครัว

เนื้อหา	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ข้อเสนอแนะ
ความรักและความเคารพระหว่างสามี และภรรยา		
ความรักของบิดามารดาต่อบุตร		

เนื้อหา	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ชักเสกแนะ
<p>ความรักความภักดีต่อผู้ดูแลอยู่ประจำ</p>			<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>ความรักระหว่างชาติพี่น้อง ความสัมพันธ์ทางสายโลหิต</p>			<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>ความรักในความสงบ ใจร่มเย็น ผู้อื่น</p>			<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>การอบรมสั่งสอนบุตรหลานในครอบครัว</p>			<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>การแสดงความรักและนับถือ ผู้มี อาวุโสในครอบครัว จากกิริยาและ วาจา</p>			<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

เนื้อหา	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ขอเสนอแนะ
การแบ่งหน้าที่ระหว่างสมาชิกใน ครอบครัว		
การช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่าง สมาชิกในครอบครัว		
การถ่ายทอดวิชาที่ผู้สมาชิกใน ครอบครัว		
การต้อนรับแขก		

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เนื้อหาที่ควรจะมีเพิ่มเติมจากคนที่ ๒ (ถ้ามี โปรดระบุ)

.....

ตอนที่ ๓ เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาธรรมวิทย เรื่อง อารัมภ

เนื้อหา	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ขอเสนอแนะ
การเกษตรกรรม (ทำนา ทำสวน ทำไร่)		
การเลี้ยงสัตว์		
การทอผ้า		
การเลี้ยงไหมและการนํ้าย		
การตีเหล็ก		

ศูนย์วิทยพัชกร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เนื้อหา	เห็นควย	ไม่เห็นควย	ข้อเสนอบะ
การค้าย		
การทำอุตสาหกรรมในครอบครัว		
การหาของป่า		
การทำไม้		
การจับสัตว์น้ำ		
การหาแร่		

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เนื้อหาที่ควรจะมีเพิ่มเติมจากตอนที่ ๓ (ถ้ามี โปรดระบุ)

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ ๔ เกี่ยวกับเนื้อหาวัฒนธรรมไทย เรื่อง การเล่น

เนื้อหา	เห็นควย	ไม่เห็นควย	ขอเสนอแนะ
วัฒนธรรมด้านการออกกำลังกาย		
วัฒนธรรมด้านการฝึกสังเกตุและไหวพริบ		
วัฒนธรรมด้านความเป็นระเบียบเรียบร้อย		
วัฒนธรรมด้านศิลปกรรมอันดีความศกทน		

เนื้อหา	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ข้อเสาคณะ
ความสามัคคีรักหมู่คณะ		
ความซื่อสัตย์		
ความรับผิดชอบ		
วัฒนธรรมการบรรเลงเพลง ที่ประกอบการเล่น		

เนื้อหาที่ควรจะมีเพิ่มเติมจากตอนที่ ๔ (ถ้ามี โปรดระบุ)

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ ๕ เกี่ยวกับเนื้อหาตัวบรรพไทย เรื่อง เทศกาลและพิธีการ

เนื้อหา	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ขอเสนอแนะ
พิธีการเกี่ยวกับชีวิต		
- พิธีการประจำวัย		
		
		
- พิธีการประจำตัว		
		
		
		
พิธีการเกี่ยวกับศาสนา		
		
		
		
พิธีการเกี่ยวกับภารกสิกรรม		
		
		
		
เทศกาลต่าง ๆ		
		
		

เนื้อหาที่ควรจะมีเพิ่มเติมจากตอนที่ ๕ (ถ้ามี โปรดระบุ)

.....

.....

ตอนที่ ๒ เกี่ยวกับเนื้อหาวัฒนธรรมไทย เรื่อง วรรณกรรมพื้นบ้าน

เนื้อหา	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ขอเสนอแนะ
นิทานพื้นบ้าน		
บทเห่กล่อม, เพลงกล่อมเด็ก		
สุภาษิต, ภาษิต		
เพลงสวาท		
สำนวน		
แบบคำขวัญระพันกิ่งเค็ม		

เนื้อหา	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ชักเสถแยะ
เพลงพื้นบ้าน		
วิทยากรพื้นบ้าน		

ภา
บรรณวิศ
๑๓๐ ชื่อเรื่อง ที่เ

เนื้อหาที่ควรจะมีเพิ่มเติมจากตอนที่ ๒ (ถ้ามี โปรดระบุ)

.....
.....
.....
.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โปรดส่งแบบสอบถามกลับคืนที่ที่ท่านกรอกข้อความเสร็จ

หมายเหตุ: เรียงตามลำดับอักษร

๔. กานต์ณี ศักดิ์เจริญ. อุรุษย์. ภาพโดย สุธรรม สิริพิทยศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
บรรณกิจ, ๒๕๒๒. ไม้ปกปก เลখনา. ภาพประกอบ.

อุรุษย์เป็นหนึ่งในจำนวนลูกสัตว์ทั้งหลาย ที่ชอบมาเล่นกับราชสีห์เสมก และนับ
ถือราชสีห์ผู้เป็นหัวหน้าว่า "ปู่" วันหนึ่งพวกลูกสัตว์ทั้งหลายได้วางแผนลั่นแกลงอุรุษย์
อุรุษย์ถูกลูกเสือลอมมาเกือบถึงจุดหมายที่นัดกันไว้ อุรุษย์ก็ได้คิดถึงคำสอนของปู่ราชสีห์ที่
ไม่หมาความทางที่ลูกเสือจะพาไป จึงได้รอกจากการเป็นเหยื่อของบรรดาลูกสัตว์

๕. กิรวิทย์ไพฑูริ, หลวง. นกกางเขน. พิมพ์ครั้งพิเศษ. ภาพโดย งานต้น คูมรพิชนะ.
กรุงเทพฯ: คณะอนุกรรมการหาทุนโครงการสร้างสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์
ฉะเชิงเทรา, ๒๕๒๔. ๔๐ หน้า. ภาพประกอบ.

เป็นเรื่องราวชีวิตของนกกางเขนตัวเมีย ตั้งแต่การสร้างรังร่วมกัน การหา
อาหารมาเลี้ยงลูกนก การปกป้องอันตราย การอบรมสั่งสอนให้ลูกนกประพฤติดี สอนให้
หัดบินและช่วยเหลือตนเองได้ นอกจากนั้นในตอนจบ ผู้เขียนยังได้ให้ข้อคิดแก่ผู้อ่านให้รู้จัก
กฏนาคอสัตว์อย่าง ปราบ ปรานอม และดุลงูในเรื่องนี้ และให้สำนักอยู่เสมอว่า นกก็มีความ
รู้สึกเช่นเดียวกับคนเหมือนกัน क्याใคร่ใจไหนเห็นมุ่งหน้าจะทำร้ายมัน อย่างเค็ด เกเร
ที่ถือหนังสือถึงนกความเดน หรือแม่แต่คนด้วยกัน เป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านระดับประถม
ศึกษา

๖. คำพยาน คนใจ. บักเขียงน้อย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ, ๒๕๒๒. ๑๕๓ หน้า.

เขียง เป็นชื่อของเจ้าชายชาวรามบทคนหนึ่ง ที่เจ็บใจและรักชีวิตอย่างชาวรามบท
ที่หมู่บ้านหนองหว้อ ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย เขาได้อพยพเข้ามา
อยู่ในกรุงเทพฯ เพื่อหาเงินที่ทางบาทกำลังเดือดร้อน เนื่องจากความแห้งแล้ง ทำให้ปลูกพืช
ผลไม่ได้ แต่เขียงก็ได้พบได้หาหนทางขายในกรุงเทพฯจนเขาเองก็คิดว่าสภาพในกรุงเทพฯไม่
แยแวกกับตัวเขา เป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านระดับประถมศึกษา

๗. จรัสการคุณกรรม, หลวง. ลุงเต่าเจ้าปัญญา. ภาพโดย นิยาม กันตะโกภาส. กรุงเทพฯ: องค์การฯ ของครูสภา, ๒๕๒๒. ๓๒ หน้า. ภาพประกอบ.

กระต่ายหนุ่มตัวหนึ่งมีนิสัยขี้แยและอวดดี ชอบทำตัวอื่น ๆ ที่มีขนาดเท่า ๆ กับตนวิ่งแข่งกันเสมอ อยู่มาวันหนึ่งลุงเต่าก็ทำกระต่ายวิ่งแข่งเพราะทนถูกล้อเลียนจากกระต่ายไม่ได้ ลุงเต่าก็ออกอุบายกับบรรยา โดยให้ไปแอมหลังหลักชัยก่อนเวลาแข่งขัน พอกระต่ายวิ่งมาถึงใกล้หลักชัยแล้ว และให้ทากกระต่ายแข่งอีกรอบ และลุงเต่าเองก็จะแอมหลังหลักชัยที่เบ้ในจุดเริ่มต้นการแข่งขันเช่นกัน และจะปรากฏตัวก่อนที่กระต่ายจะมายังจุดเริ่มตน ทำให้กระต่ายต้องเป็นข่ารับชัยชนะของเต่าไปตลอดชีวิตตามเงื่อนไขการแข่งขัน เป็นหนังสือที่ก่อกำเนิดเรื่องจากนิทานอีสป!

๘. จ้อย นันทวิชรินทร์, ม.ล. เอ็กซ์รหัสมกแดง. ภาพโดย ประสิทธิ์ อึ้ง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ, ๒๕๒๓. ๓๑ หน้า. ภาพประกอบ.

เอ็กซ์อยากเขียนเรื่องลึกลับให้เหมือนหนังสือที่คุณแม่ชอบอ่าน โดยไม่เลือกชื่อเรื่องเอาไว้แล้วว่า เอ็กซ์รหัสมกแดง แต่ก็ไม่สามารถเขียนจบสักที จนเอ็กซ์วันเกิดของตนเองไป ทำให้ต้องมีการสร้างเรื่องต้นแบบ ในห้องไอศกรีมร้านจิมเฮลล์ไป และเอ็กซ์ต้องออกติดตาม แต่ก็มีพ่อร่วมเดินทางไปด้วย เมื่อเอ็กซ์พบของไอศกรีม จึงรู้ความจริงว่าทุกคนต่างเตรียมจัดงานวันเกิดถวายพรให้กับเอ็กซ์นั่นเอง

๙. จ้อย นันทวิชรินทร์, ม.ล. ไอศกรีมลึกลับ. ภาพโดย ประสิทธิ์ อึ้ง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ, ๒๕๒๓. ๓๓ หน้า. ภาพประกอบ.

ไอศกรีมจะทำอะไรซักอย่าง จนคนอื่น ๆ ตกใจ และให้สัมภาษณ์ว่า ไอศกรีมลึกลับ ไอศกรีมจะโค่นใคร ๆ ว่าคนรู้สึกขี้แยและเสียใจ จึงฝันไปว่าตนได้ตั้งถิ่นฐานที่ใดสักแห่งเมืองเต่าจริง ไอศกรีมจะรู้สึกว่าการกระทำของพวกเขาที่นั่นซักอย่างก็อาจจนใจรู้สึกได้ว่าความใจไอศกรีมจึงอยากกลับมาดูบ้านเหมือนเคย และเมื่อตื่นขึ้น ไอศกรีมไม่ทำอะไรซักอย่างก็เลยไป เพราะเข้าใจในความรู้สึกของคนที่ต้องรอลงคนคืน

๑๖. รัชศักดิ์ กฤษณพิสุทธิวัฒ. ความรักลูกผูกพันจิต. ภาพโดย ไพโรจน์ การระกับวงษ์.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุริยบรรณ, ๒๕๒๘. ๒๒ หน้า. ภาพประกอบ.

คำและแสงขอบเทียวยิ่งนักในคำควความผูกพัน วันหนึ่งไคยงนคัวเมืยมาคเจ็บ
แต่ก็เห็นนกันมีจิตใจหวงลูกนค แมคจะบาคเจ็บจวนคตายก็ยังมีอหวงลูกนคไม่ค วมทั้งพค
นคเองก็ไปป้องกันตรายให้ลูกนคจนสุดกำลัง ทำให้คำและแสงรูสำนึกในสัจจธรรมของสัจ
ซึ่งก็เหมือนกันมนุษย์ที่ยอมมีจิตผูกพันกับลูกรัก คำและแสงจึงเลิกที่จะฆ่าสัจ จะให้แต่ความ
เมตตา วมทั้งไคซึกชวนเพื่อน ๆ ให้ทำคามควย

๑๗. รุผล อดธาโส. หนูน้อยผู้ลี้ภัย. ภาพโดย ปรีดา ปัญญาจันทร์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
ไผยา, ๒๕๒๒. ๒๓ หน้า. ภาพประกอบ.

เป็นเรื่องของหนูน้อยเด็กกำพร้าที่อาศัยอยู่กับลุงและป้า หนูน้อยเป็นเด็กที่ ชาญฉลาด
และป้าทำงาน วันหนึ่งหนูน้อยช่วยลูกนกที่พ่นจากแนว แมงจิ้งจกเห็นหนูน้อย • ถิ่น คอมา
หนูน้อยพบเด็กกำลั้งร้องไห้ จึงเอาขนนกนั้นให้ แมของเด็กจึงยอมสมีให้ • ลุง หนูน้อยเอา
สมเบงให้คนเกินทางซึ่งหมคแรงเพราะกระหายน้ำ เมื่อไคของทกบแทนมา หนูน้อยก็นำไปให้
ผู้อื่นเช่นนี้เรื่อย คนที่หนูน้อยช่วยเป็นคนสุดท้าย เป็นพระราช ไคคอบแทนเงินทองให้อย่าง
มากมาย หนูน้อยและลุงป้าจึงอยู่ควยกันควยงมีความสุข เมื่อเรื่งสนุกสนาน น่านสัจ จ้าให้
เห็นถึงผลของการ เป็นคนโอบอ้อมควย

๑๘. ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. จากใจแม่. กรุงเทพฯ: กองการศึกษากองครูสภา, ๒๕๒๒.
๒๕ หน้า.

เป็นจดหมายที่แม่ไคเขียนถึงลูก ๆ เพื่อเป็นคติเตือนใจในการดำรงชีวิตอยู่ใน
สังคมให้ดี สิ่งที่แม่ไคเขียนถึงลูก ๆ คิล ๑. การสวดมนต์ไหว้พระ ๒. การทำบุญใส่บาตร
๓. ความรักของพ่อแม่ที่มีต่อลูก ๔. การยอมรับความผิดของลูก ๆ ๕. ทู่ทางจิตใจกับไคแก่
เจ้าหงคำ ทำหน้าที่ รับผิดชอบ ไม่พูดคและมีความคตบ รื่งทู่ทางจิตใจทั้ง ๕ นี้ เบรียไค
กับนิวมี่คทั้ง ๕ ของคบเรา และยังคงล่าวถึคควยว่า ความคตบเป็นสิ่งที่จะทำให้ทู่ทางจิตใจ

ที่เหลืออีก ๘ ประการ สำเร็จสมบูรณ์ ในการอธิบายความในเรื่งต่าง ๆ ข้างต้น มีการยกแบบคำประพันธ์ต่าง ๆ นิทานพื้นเมืองที่กล่าวในเรื่องนั้น ๆ ประกอบ เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาสังคมศึกษาประถมศึกษา

๑๙. ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. นิทานพุทธรักษา. ภาพโดย นิรมิตร มงคลรัตน์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิบูลย์สาส์น, ๒๕๒๘. ๖๐ หน้า. ภาพประกอบ.

เป็นนิทานคำสอน มีทั้งหมด ๑๕ เรื่อง แต่ละเรื่องจะให้คติสอนใจ ที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต เช่นในเรื่องเพื่อนกิน คินยาก็ควายไม่เรียว เป็นเรื่องสั้น ๆ ทุกเรื่อง

๒๐. ฌพิศร กฤตติกากุล และ สุรพีร์ โหมานันท์. กระต่ายน้อยปัญญาดี. ภาพโดย ทิพย์สุภา ปรุหมานนท์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ, ๒๕๒๒. ๑๒ หน้า. ภาพประกอบ.

เป็นเรื่องราวของกระต่ายน้อยที่เป็นลูกสุดท้องของแม่กระต่าย กระต่ายน้อยตัวนี้ แม่จะตัวเล็กกำลังขายังไม่แข็งแรง แต่ก็มีวิธีที่จะชนะศัตรูในเรื่องคือ เล็ก ใค้อย่างงายกายควายการวิญญูอันแยบยล ทำให้พวกพวกโรคพนจากการทำร้ายของเล็ก ักว ย กระต่ายน้อยจึงเป็นที่รักของแม่กระต่ายและพี่ ๆ รวมทั้งสัตว์อื่น ๆ ที่อาศัยอยู่ในแถบนั้น

๒๑. ณรงค์ ทองปาน. แกลวผู้กล้าหาญ. ภาพโดย โกลสินทร์ ชิตาพร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ, ๒๕๒๘. ๒๘ หน้า. ภาพประกอบ.

แกลวเป็นผู้กล้าหาญแห่งเมืองเทพนคร สามารถปราบสัตว์ประหลาดที่แปลงเป็นนกอินทรี เล็ก เทียวไล่จับประชาชนของเทพนครกินเป็นอาหาร จนกษัตริย์ชายหัดสัน ใดแต่งตั้งให้เป็นทหารเอกควาที่คล้องกันไว้แล้ว

๒๒. คณิศักดิ์. บ้านหนูกุญหาคเสียว. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แพรวพทยา, ๒๕๒๒. ๕๙ หน้า.

เป็นเรื่องที่ให้ความรู้ในค่านิยมชีวิตความเป็นอยู่ อาชีพ และขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวบ้านหาคเสียว ใกล้เคียงถึงอาชีพพื้นเมืองของชาวบ้าน คือ การทอผ้า ซึ่งนำชื่อเสียงมาสู่หมู่บ้าน ใกล้กล่าวถึงงานของผ้าที่ทอได้ วิธีการทอ นอกจากนั้นยังใกล้กล่าวถึงอาชีพการค้หลักของชาวบ้านอีกด้วย

๒๓. การกา. สิงเจ้าเล่ห์. ภาพโดย ทรรงค์ ผ่องใส และ สุรัศม์ ชีระวัชรสกุล. กรุงเทพฯ: องค์การการค้าของคุรุสภา, ๒๕๒๒. ๑๒ หน้า. ภาพประกอบ.

จอเป็นลูกสิงที่แสนเจ้าเล่ห์ วันหนึ่งแม่ให้จอเอากล้วยไปฝากลุงจุก แต่จอกับก้อยผู้เพื่อนก็แอบกินจนหมด แล้วยังพูดกับแม่อีกว่า มดงามผู้พี่หมมารุมก็จอกแล้วทำไมจอกกล้วยไป จอมมาแม่ก็ใหจอานำหวานไปฝากลุงจุกอีก แต่แล้วจอกก็กินหมด และออกอุบายพูดกับแม่อีกว่า พวกนี้ขโมยไป ภายหลังผู้มดงามและผู้โกธรแค้นที่จอทำให้เสียชื่อเสียง จึงมารุมจอกในคราวที่จอแอบกินสมที่แม่บอกให้เอาไปฝากลุงจุก ทำให้จอกกลัวจนไม่กล้าพูดอีกต่อไป

๒๔. การกา ที่ปะปาด. ราชาแห่งป่า. ภาพโดย สยามารถ สุขสาธุ. กรุงเทพฯ: องค์การการค้าของคุรุสภา, ๒๕๒๓. ๑๒ หน้า. ภาพประกอบ.

สิงโตเป็นราชาแห่งป่าที่แสนขี้เกียจ สัตว์ทุกตัวกลัวสิงโต เพราะสิงโตมีเล็บที่แหลมและฟันที่คมยิ่งกว่ามีค วัน ๆ หนึ่งสิงโตไม่ทำอะไร ในหนูงยังทำความสะภาคพื้นให้หนูงว้างกาย ทำความสะภาคตัวและฟันให้ และยังให้เสียเป็นเหตุหาอาหารให้อีกด้วย จนสัตว์ทุกตัวคงหลบหนีพ้นจากการล่าของเสีย วันหนึ่งงว้างหนูกได้เสียงจิวัดช่วยเสียเหลือสัตว์อื่น ๆ โภการลือในสิงโตตกลงไปในหลุมที่พรมมาตุลแล้วสัตว์ สัตว์อื่น ๆ จึงรู้สึก เป็นหนีจิวัดแถมงว้างหนูงเข้ามาก

๒๕. คุณหญิง บริพัตร ณ อยุธยา, หม่อม. เจ้าจุมแจ่ม. กรุงเทพฯ: องค์การการค้าของคุรุสภา,
๒๕๒๓. ๑๕ หน้า. ภาพประกอบ.

จุมแจ่มเป็นสุนัขที่ตัวอ้วนแข็งแรง ขนฟูๆ มีความอยากรู้อยากเห็น เช่น ไป
ส่องกระจกดูตัวเอง คอยร้องเห่า สายไฟเข้ามาเล่น วันหนึ่งเจ้าจุมแจ่มได้โอกาสที่เจ้า
ของไม่อยู่ หนีออกจากบ้านไปเล่นรุกรานในสวน ภายหลังถูกเบ็ดไล่ จนต้องหนีกลับบ้าน
และไม่กล้าเที่ยวเล่นรุกรานอีก

๒๖. คุณหญิง บริพัตร ณ อยุธยา, หม่อม. ปลาบู่ทอง. ภาพโดย เฉลิม ถักกะพู่. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์บรรณกิจ, ๒๕๒๓. ๒๔ หน้า. ภาพประกอบ.

ชายหาปลาคนหนึ่งชื่อ เจริญ มีภรรยา ๒ คน และลูกสาว ๓ คน เจริญหลง
ภรรยาคนน้อย และไปค้าภรรยาหลวงตายเพราะความโง่ทรน เคียดลูกสาวของภรรยาหลวง
ถูกแม่เลี้ยงและน้อง ๆ อีก ๒ คนกลั่นแกล้ง ภายหลังเคียดได้เป็นราชินี แต่ถูกแม่เลี้ยงฆ่า
ตายแล้วเกิดใหม่ แต่ถูกน้องร้ายทุกครั้ง จนในที่สุดก็ได้เกิดใหม่โดยพระฤกษ์เป็นผู้ชุบชีวิต
ให้ และได้กลับไปเป็นราชินีดังเดิม

๒๗. คุณหญิง บริพัตร ณ อยุธยา, หม่อม. หนูหนุ่ยกับมะม่วง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ,
๒๕๒๓. ๒๒ หน้า. ภาพประกอบ.

หนูหนุ่ยเป็นเด็กกำพร้าพอ อายุ ๗ - ๘ ขวบ หน้าตาไม่สวย ผิวดำ ผมหยิกจน
ขมวดเป็นก้อนกลม หน้ากลอกอสนี่ จึงเป็นลักษณะที่ผู้ใหญ่ว่าไม่สวยไว้ที แต่ตรงกันข้าม
หนูหนุ่ยเป็นเด็กที่มีความฉลาดหาญ มีความเอวาะบากมัน และกตัญญูแม่ หนูหนุ่ยจึงมีชีวิต
รอดจากศัตรูคือ ช้างและงู และยังสามารถเก็บมะม่วงมารักษาโรคของแม่ให้หายไคด้วย

๒๘. เด็กชายกล้า. แกลงนอยทำงาน. ภาพโดย งามชื่น คุณมรพิชชะ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
พีพี, ๒๕๒๒. ๑๑ หน้า. ภาพประกอบ.

แกลงนอยเป็นเด็กที่มีความฉลาด มีความสามารถ จนได้เป็นประธานของโรงเรียน
แกลงนอยจะทำงานทุกอย่างในโรงเรียน ขอให้มันชื่นชมเท่านั้น แม้จะหนักเหนื่อยเพียงใด
ก็ตาม ในทางตรงกันข้ามแกลงนอยจะไม่ทำงานบ้านเพราะเห็นว่าทำไปก็ไม่มีใครเห็นผลงาน
จนคุณลุง คุณย่าที่มาเยี่ยม ต้องบอกกับแกลงนอยว่า การทำงานทุกอย่างมีชื่อทำเพื่อหวังให้
คนอื่นยกย่องในตัวเราเท่านั้น งานทุกอย่างมีความสำคัญเท่ากัน ไม่ว่าจะเบ่งงานที่แข็งแรง
งานหรือที่อ่อนง

๒๙. เกี้ยว. นกหวีดกับเจ้าชวดเกเร. ภาพโดย กฤษณะ เฉลิมชัย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๔. ๒๐ หน้า. ภาพประกอบ.

นกหวีดเป็นเด็กหญิงที่มีความร่าเริง นกหวีดจะเดินร้องเพลงไปโรงเรียนทุกวัน
วันหนึ่งคุณครูที่โรงเรียนสอนเรื่อง "คนดี" และสรุปว่า คนที่ทำแต่คุณประโยชน์ล้วนเป็นคนดี
ทั้งสิ้น นกหวีดจึงถามตนเองว่า คนที่ทำประโยชน์อะไรหรือไม่ที่จะได้ชื่อว่าเป็นคนดี กังน
เมื่อนกหวีดไปพบชวดเกเร นกหวีดคิดว่าเจ้าชวดเกเรนี้มีคนดีแน่นอน เพราะทำให้คน
ที่เฉลียวไปเหยียบเข้าได้รับบาดเจ็บ แต่ นกหวีดก็ยากจะเป็นคนดีจึงเก็บชวดเกเรนี้ทิ้งซะไป!

๓๐. คอยคิง. หมึกลูกคนจน. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก, ๒๕๒๒. ๑๔๓ หน้า. ภาพประกอบ.

หมึกลูกหมึกคนจนเป็นหมึกตัวโปรดของหนูหมู หมึกลูกสนใจแต่เรื่องกิน แม้
หมึกลูกจะไม่ฉลาดปราดเปรื่อง แต่มีสติปัญญาพอที่จะคิดแก้ปัญหานานาน ๆ ที่เป็นสัตว์ใน
ป่าได้ เหม ช่วยสร้างบ้านที่ถูกลมหายไปของลาจ๊กก็ออก หมึกลูกมีนิสัยน่ารัก ไม่เห็นแก่ตัว
เต็มใจช่วยเหลือเพื่อนที่เดือดร้อนเสมอ เป็นเรื่องที่ได้เค้าโครงจากต่างประเทศ

๓๑. เดิม แยมเสวก. ปลากันนกระยาง. ภาพโดย ระเบิดสิทธิ์ อึ้ง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
บรรณกิจ, ๒๕๒๔. ๓๐ หน้า. ภาพประกอบ.

นกกกระยางตัวหนึ่งมีที่พำนักอยู่ริมหนองน้ำที่สะอาดแห่งหนึ่ง มี เจ้า หอย ๑ ปลาก
และสัตว์อื่น ๆ มากมาย วันหนึ่งปลานอยตัวหนึ่งได้ตก เป็นเหยื่อของนกกกระยาง แต่ได้ใช้
ความฉลาดของก้นหนีเอาตัวรอดไปได้ แต่ก็ไม่ได้มีบุญคุณชองนกกกระยางตัวนั้น ภายหลังปลา
นอยกับพรรคพวกก็ได้ช่วยชีวิตของนกกกระยางให้พ้นจากภัยอันตราย และนกกกระยางก็เฝ้าจับกับ
สัตว์น้ำในหนองน้ำนั้นตลอดมา

๓๒. แดบรัตน์ ภูมิรัตน์. เจ้ากับหงส์. พิมพ์ครั้งพิเศษ. ภาพโดย อาภิวติมาน มหาผล.
กรุงเทพฯ: คณะอนุกรรมการทุนโครงการสร้างสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ศึกษาธิการ,
๒๕๒๔. ๑๕ หน้า. ภาพประกอบ.

เจ้าตัวหนึ่ง เป็นเพื่อนรักใคร่ของหงส์ขาวและหงส์ดำ ทั้งหงส์ขาวและหงส์ดำได้
หมั้นมาเยี่ยมเยียนเจ้าอยู่เสมอ ต่อมาวันหนึ่งที่เจ้าอาศัยอยู่ลับตื้นเขิน เจ้าจึงต้องออกมายก
เจียนตาย หงส์ขาวและหงส์ดำจึงได้พาเจ้าบินไปหาสระน้ำ แต่ในขณะที่หงส์ ๒ ตัวพาบินอยู่
นั้น เจ้าเผลอปากพูดทำให้หลุดจากไม้ที่หงส์ทั้ง ๒ ช่วยกันค้ำพาบินไป เจ้าต้องเสียชีวิต
เพราะอารมณ์โกรธและไม่เชื่อฟัง เป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านระดับประถมศึกษา

๓๓. ทรรศนียา กัลยาณมิตร. วัดของเรา. ภาพโดย โชติ กัลยาณมิตร. กรุงเทพฯ: สำนัก
พิมพ์บรรณกิจ, ๒๕๒๒. ๒๗ หน้า. ภาพประกอบ.

วัดของเราเป็นเรื่องที่กล่าวถึงเมืองไทยว่า เป็นเมืองแห่งพุทธศาสนา ซึ่งศาสนา
นี้มีสิ่งใดบ้างที่เรารู้แทนที่เราควรกราบไหว้บูชา และพุทธศาสนิกชนจะปฏิบัติตนอย่างไร คือ
จากนั้น จึงกล่าวถึงวัด ซึ่งเป็นที่อยู่ของพระสงฆ์ ผู้เป็นสาวกของพระพุทธเจ้า และกล่าวถึง
สิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ที่อยู่ในบริเวณวัดว่ามีชื่อเรียกอย่างไรบ้างและใช้สำหรับทำอะไร ผู้ที่เข้า
ไปในบริเวณวัดควรจะปฏิบัติตนอย่างไร ท้ายที่สุดเป็นการกล่าวสรุปถึงความสงบสุขที่ได้อยู่ใน
วัด

๓๔. ทิพย์. ผู้เสียสละ. ภาพโดย ณ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ดวงกมล, ๒๕๒๒. ไม้
ปรากฏเลขหน้า. ภาพประกอบ.

นานมาแล้วมีคนไม่คนหนึ่งรักและเอ็นดูเด็กผู้ชายเล็ก ๆ คนหนึ่ง และเด็กผู้ชายคน
นั้นก็รักคนไม่มากเช่นกัน เขาจะเฝ้าคอยคนไม่ เก็บผลไม้มาให้กิน เมื่อเด็กชายโตขึ้น เขายัง
ได้เก็บผลไม้จากคนไม่ คัดไม้มาสร้างบ้าน และในบั้นปลายของชีวิต เด็กชายผู้นี้ก็ทำ
คนไม่มีการสร้างเรือไปเที่ยวในที่ต่าง ๆ ใ้กล้าเสียคนไม่มีการนั่งพักผ่อนเฝ้ายามแก่ คน
ไม่จึงใจชื่อว่า ผู้เสียสละ

๓๕. นงนิภา ลิงวิเจริญ. อุณนอยครองโลก. ภาพโดย จัยพร วรสหวัฒน์. กรุงเทพฯ: สำนัก
พิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๒. ๑๗ หน้า. ภาพประกอบ.

อุณนอยครองโลก เป็นเรื่องที่มีแง่มุมจะให้เยาวชนของชาติมีความรู้เกี่ยวกับ
การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ รู้จักรักษาสภาพแวดล้อมที่เป็นประโยชน์
ที่สุด ไม่เห็นพิษเห็นภัยต่อตนเองและส่วนรวม และเป็นการปลูกฝังนิสัยไม่ถ่างง่าย และ
ตระหนักในผลเสียที่จะตามมา อันเกิดจากความถ่างง่าย อุณนอยที่กล่าวถึงเป็นอุณนอยพลาสติก
ที่ทุกคนควรรักษาอย่างระมัดระวัง เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ วัตถุประสงค์แล้ว
อีกไม่ช้าไม่นาน อุณนอย (อุณนอยพลาสติก) ก็ครองโลกในที่สุด

๓๖. นภา พงศ์พิพัฒน์. ผีเสื้อของก้าน. ภาพโดย อรุณ วัชรสวัสดิ์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
ดวงกมล, ๒๕๒๒. ไม้ปรากฏเลขหน้า. ภาพประกอบ.

ก้านเป็นเด็กชาวปักษ์เหนือที่กล้า ๆ ภูเขา ก้านมีเพื่อนเป็นสัตว์ต่าง ๆ มากมาย
โดยเฉพาะผีเสื้อ ก้านรักและชอบที่จะมองดูผีเสื้อบินไปมา วันหนึ่งก้านแคว้นมาเห็นผีเสื้อใน
ไร่ของก้านมากมายหลายชนิด ก็จับผีเสื้อมาทำพิพียง แต่ก้านไม่ยอมทำผีเสื้อตาย ค
มาก้านเห็นว่าผีเสื้อที่ดูสวยงามแสดงในขณะนี้กลับมีชีวิตใหม่ พัดต้นต้นก้านรีบไปดูผีเสื้อใน
ปรากฏว่าหายไปหมด ก้านจึงรีบไปดูผีเสื้อในไร่ เห็นบินไปมา ห่าพิพียงก็ใจและเป็นสุข
มาก

๓๗. นายคำรา ๓ เมืองใต้. บทเรียนชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิทยานา
พานิช, ๒๕๒๒. ๒๐๘ หน้า. ภาพประกอบ.

รวบรวมจากประสบการณ์ชีวิตจริง ซึ่งเป็นประโยชน์แก่การดำเนินชีวิต
โดยเฉพาะประโยชน์ในด้านของความสำเริง อันเป็นเป้าหมายสำคัญของคนเรา แต่ละเรื่อง
ที่ยกมาจะให้ข้อคิด และแนวเหตุผลประกอบ

๓๘. น้าพร สติรกุล. ไฟฟ้า. ภาพโดย กวีธรรม สติรกุล. กรุงเทพฯ: องค์การคำของ
กุสุมา, ๒๕๒๒. ๓๒ หน้า. ภาพประกอบ.

ไฟฟ้า ก็คือไฟนั่นเอง แต่ได้ตั้งชื่อตามการค้นพบของแม่ไฟฟ้า มนุษย์ในยุคหิน
ที่ได้ออกพบทั้งธรรมชาติของไฟ การเกิด ประโยชน์และโทษของไฟ ตลอดจนการแก้ไขเมื่อ
ไฟไหม้ให้โทษ

๓๙. นิธินา อภิวัชานางศ์. สุขบัญญัติสิบประการ. ภาพโดย วิชา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
พีพี, ๒๕๒๒. ๒๔ หน้า. ภาพประกอบ.

นิธินาคือเป็นชาวประมงเล็ก ๆ คนหนึ่ง และแม่ก็เป็นเพียงแม่ค้าขายขนมครก
นอกจากนั้นนิกยังมีน้อง ๆ อีกหลายคนฐานะทางครอบครัวของนิกจึงยากจน จึงเป็นการ
ยากที่นิกจะสามารถปฏิบัติตามสุขบัญญัติ ๑๐ ประการ ที่ครูพร่ำสอนนิกที่โรงเรียนได้

๔๐. นิพา ขญาวิภู. ศัลยติง. ภาพโดย พิไล จัง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุริยบรรณ, ๒๕๒๓.
๑๖ หน้า. ภาพประกอบ.

เรื่องราวของศัลยติง สอนให้ผู้อ่านได้ทราบว่า สิ่งที่ดีคนอื่นเห็นว่าคนไขว่คว้า
ไม่มีประโยชน์อะไรนั้น ก็จงอย่าเสียใจ หรือเสียอกเสียใจ เพราะสักวันหนึ่งอาจมีคนเห็น
คุณค่าและนิยมในตัวเราก็ได้ ดังเราเห็นศัลยติง แม้จะเป็นวัชพืชที่คนมักไม่ให้ความสนใจ
แต่อาจมีบางคนที่เห็นว่าดอกศัลยติงมีสีม่วงสวย เวลีสักคนออกจากเลนสนุกแล้ว ยังเอาไปเป็น
ยาพอกฝีก็ถือค่า

๔๑. นิมิตร ภูมิदार. เรื่องสั้นชนบท. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ, ๒๕๒๓. ๘๔ หน้า. ภาพประกอบ.

เป็นเรื่องที่ถ่ายทอดชีวิตของเด็กที่คงทุ่งทองนาอกลกวนให้เห็นชัดเจน ผู้อ่านจะได้เห็นภาพของเด็ก ๆ ชายหญิงแห่งท้องนาที่ระเือกโลกเด่นอย่างสนุกเพลิดเพลินไปกับการละเล่นประจำท้องถิ่น นฤฤกาลต่าง ๆ การช่วยพ่อแม่ทำงานประจำวัน การสังสรรค์สมาคมระหว่างเด็กวัยเดียวกัน และที่น่าสนใจเป็นพิเศษคือ จะได้อิ่มนวลถึงความอบอุ่นกลมเกลียวของชีวิตในครอบครัวชาวชนบท

๔๒. เนื่งนัย ศรีทธา. โค้งไทยไปอเมริกา. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๒. ๒๒๘ หน้า. ภาพประกอบ.

โค้งเป็นนักเรียนทุน เอ เอฟ เอส โค้งไปเรียนที่อเมริกาเป็นเวลา ๑ ปี อาศัยอยู่กับครอบครัวเฟรเซอร์ ซึ่งเป็นครอบครัวที่มีอะไรหลาย ๆ อย่างเช่นเดียวกับครอบครัวของโค้งเอง ภายในเล่มเป็นจดหมายจากโค้ง เขียนเล่าถึงชีวิตความเป็นอยู่ในสหรัฐอเมริกาพร้อมทั้งเปรียบเทียบกับชีวิตครอบครัวไทยที่แม่พี่ ซึ่งโค้งเองก็ยังมีรู้สึกชอบลักษณะที่เป็นแบบไทย ๆ ของเรา และการอบรมเลี้ยงดูบุตรในชีวิตรอบครัวไทย นอกจากนี้ก็ยังมิจนหมายอื่น ๆ ระหว่างครอบครัวเฟรเซอร์กับครอบครัวของโค้ง

๔๓. บรรจบพันธุ์ นวรัตน์ ณ อุทยาน. พระจันทร์คนน้ำ. ภาพโดย เรืองเกียรติ อินทรชุต. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ, ๒๕๒๒. ไม้ราคา ๑๕๐๐ บาท. ภาพประกอบ.

คืนวันที่พระจันทร์เต็มดวง สองสว่างเป็นนวลไปทุกหนทุกแห่ง หนูก็ดเห็นเงาของพระจันทร์ลอยอยู่ในน้ำ จึงศกใจจึงไปขอความช่วยเหลือจากแม่ มา สุนิต และชาวนาความลาคับมีหมาช่วยพระจันทร์คนน้ำ รวากกว่าไว้รึกช่วยได้ จนคงรคนถึงพระราชาพระราชาจึงให้หนาคเล็กดาวเสด็จ และให้ทหารเอาคาคชไว้ และเจ๊กไปช่วย แคพอพระราชาแห่งบั้งคองฟ้า จึงตางเข้าใจเนตุการณ์ที่เกิดขึ้น

๕๔. บรรจบพันธุ์ นวรัตน์ ณ อยุทธยา. แม่หมาน่ารัก. ภาพโดย เจิงเทียน อินทรชุต.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ, ๒๕๒๒. 167 ปรากฏ เลขหน้า. ภาพประกอบ.

แม่หมาจริงจอก เป็นแม่หมาที่มีสติปัญญาฉลาด แต่มีความสงบเสงี่ยมเจียมตน จะทำมากกว่าพูด ซึ่งตรงข้ามกับพ่อนหมาจริงจอกที่มีนิสัยโหวกเหวก คิดว่าตนเองวิเศษกว่าใคร ๆ บางครั้งก็ถูกแม่หมาว่าโง่เขลา แต่เมื่อเกิดเหตุอันตรายเฉพาะหน้าขึ้น พ่อหมาก็จะหนีเอาตัวรอดไป ส่วนแม่หมาจะใช้สติปัญญาอันแนบเนียนของคนที่หัดรอบคอบไว้ได้รับความปลอดภัย แม่หมาจึงมีฐานะที่ประหลาดประชันต่อความประพฤติของพ่อนหมา ทำให้พ่อนหมารู้สึกสำนึกตนในการยกย่องแม่หมายิ่งกว่าแต่ก่อน

๕๕. บรรจบพันธุ์ นวรัตน์ ณ อยุทธยา. หยกน้ำฝน. ภาพโดย เจิงเจียร อินทรชุต. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ, ๒๕๒๒. 167 ปรากฏ เลขหน้า. ภาพประกอบ.

เปาะ และ แปะ เป็นลูกหยกน้ำฝนเล็ก ๆ ที่กำเนิดเป็นตัวละครลอคเรื่อง โดยวิธีการผจญภัยท่องเที่ยวไปในที่ต่าง ๆ เริ่มจากการเป็นหยกน้ำฝนที่อาศัยอยู่ตามขอบเวส แล้วจึงตกลงมาในลำธาร ไก่ทองเที่ยวไปตามที่ต่าง ๆ เช่น บริเวณวังน้ำวน น้ำตก ได้เห็นวิธีเกิดรุ่งกินน้ำในบริเวณที่ละอองน้ำตกกระทบแสงอาทิตย์ แล้วจึงไหลไปออกสู่ทะเล และในที่สุดเมื่อทั้งสองเมื่อหมายคณการผจญภัยตามที่ต่าง ๆ แล้ว ก็ลอยตัวขึ้นไปตามลำแสงแดดความคำรวนของดวงอาทิตย์ เปาะ และ แปะ จึงได้ไปรวมหมู่กับก้อนเวสตามเดิม และสามารถกลับลงมาเที่ยวบนพื้นโลกได้อีก วนเวียนอยู่เช่นนี้ เป็นการให้ความรู้แก่ผู้อ่านในเรื่องของธรรมชาติวิทยา

๕๖. นิจิต กาญญา. หุ่นยนต์ควพิวเตอร์. ภาพโดย โชน รังสี. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พีพี, ๒๕๒๒. ๖๑ หน้า. ภาพประกอบ.

นายเพ็ทวิ เป็นแรมสี่หน้ เขามีบ้านหลังใหญ่และทรัพย์สินมากมาย เขาจึงต้องการผู้จ้างที่ซื่อสัตย์ พร้อมกับมีขีติการทำงาน ๑๐ ประการ สำหรับผู้จ้าง เบ็ดคนมีขีติการทำงานหนักและใกรักประธาาคาหารมีคเพียงมีคเคียว จึงหาทางละนีสัยที่แท้แก่ตัวซง

นายเพิ่มทวีเสียบ วิทยากรวิทยะของออกจากบ้าน ภายหลังนายเพิ่มทวีก็จำแนบคน
คนพิวเซอร์ทำงานรับใช้แทนคน แต่ก็ยังไม่วายที่จะถูกวิทยะของอีก หุ่นคนคนพิวเซอร์
จึงได้เฝ้าคนสตินายเพิ่มทวีจนกลับตัวไค้นที่สุด

๔๗. บุหร่ง. นิทานยลคณคดี. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เสริมวิทยะบรรณาคาร, ๒๕๒๒.
๒๓๒ หน้า. ภาพประกอบ.

เป็นนิทานที่เกี่ยวกับเรื่องของความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ โดยเฉพาะบิดามารดา
ผลแห่งความกตัญญูและอกตัญญู ทุกเรื่องจะให้คติ ชกคติ เป็นแบบอย่างกัมถึงามของความกตัญญู
เช่น เรื่องกรรมสนองกรรม พระยาางง - พระยาพาม กุทองชานน้อย

๔๘. บุญเหลือ. นานี้ของคุณหนู. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ, ๒๕๒๒. ๒๓๖ หน้า.
ภาพประกอบ.

นานี้ของคุณหนูเป็นเพียง ๑ ใน ๗ เรื่องของเล่ม ซึ่งเป็นเรื่องแปลทั้งหมด
ยกเว้นเรื่อง "วันหน้าวันหลัง" ซึ่งเป็นเรื่องที่ ม.ล.บุญเหลือ เพทยสุวรรณ ได้เขียนขึ้น
เอง เป็นเรื่องของผู้หญิงใจคอกหนึ่งชื่อ สุจิตมา แห่งสกุล ศุกลโยธิน บุตรีของพระยาพิชัย-
ยุทธประสิทธิ์ไคออกจากบ้าน เนื่องจากคดสันใจแต่งงานกับผู้ที่พี่สาวของหลกนไม่เห็นด้วย
หลกนมีความเวทศาคคผู้อื่น แต่ในขณะที่เกี่ยวกับหัวคคไม่ยอมใคร ภาสันตซึ่งเคยเป็นเพื่อน
กับเขทองชายของหลกน ไคประกันหลกนจากการถูจับกุม เนื่องจากใจคคไม่สู้กับบ้าน
ของคนเป็นสถานที่เล่นการพนัน

๔๙. บุรพา. เจาหนคนแคย. ภาพโดย ไพโรจน์ ความระคังวงษ์. กรุงเทพฯ: ชมรรคเค็ก,
๒๕๒๒. ๓๘ หน้า. ภาพประกอบ.

บทบาทของเจาหนคนแคยในเรื่อง นอกจากจะทำให้ผู้อ่านทราบถึงวิถีการคคดำเนิน
ชีวิต การเจริญเติบโตของหนคนแล้ว ยังทำให้ผู้อ่าน กทราบถึงธรรมชาติแมลง และพืชคค
กคด้วย เช่น คคพริก คคคววม คคคคยคคค หรือพวกคคค เพลี้ย เภคคคคค ผู้อ่านได้เสาคคความรู้

ทางธรรมชาติได้อย่างวิเศษจริงๆ เพราะตัวละครที่เก็บพืชและแมลงค้างก็พูดได้และมีความรู้สึก เราเกี่ยวข้องกับคน

๕๐. บุญจา แสงมะลิ. อ้วนกับอึ๊กทองทะเล. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๒๒. ๒๒ หน้า. ภาพประกอบ.

อ้วน และ อึ๊ก เป็นลูกหมี ที่พอหมีและแม่หมีรักและห่วงแหนมาก คาศัยอยู่ที่บ้านริมสวน วันหนึ่งอ้วนและอึ๊กซอกอนุญาตพ่อและแม่ไปเที่ยววิหะเล พวกมันลงถึงเปลหางเหี่ยวไปในทะเล เขาเห็นปลา เรือกลไฟ นกนางนวล ไก่ผจญคลื่นและไปเที่ยวบนอากาศทราย จนในที่สุดก็ไถ่กลับมาหาพ่อแม่อย่างปลอดภัย

๕๑. บุญจา แสงมะลิ. อ้วนกับอึ๊กผจญภัย. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๒๒. ๒๔ หน้า. ภาพประกอบ.

กล่าวถึงลูกหมี ๒ ตัว ชื่อ อ้วนกับอึ๊ก ไถ่ลาแม่ทิ้งรถไฟคันเล็ก ๆ ไปเที่ยว ทั้งสองไถ่ผจญภัยในป่า ไถ่พบเห็นสัตว์ต่าง ๆ มากมาย สัตว์บางชนิดน่ารัก เช่น นก กระต่าย กระรอก บางชนิดน่ากลัวจนเขาคงวิ่งหนี เช่น งู จระเข้ ช้าง ในที่สุดอ้วนกับอึ๊กคงเผชิญกับเสือลายพาดกลอน ทั้งสองจึงวิ่งหนีด้วยความตกใจกลัว เพราะหมีที่พามาป่าไถ่ถึงขึ้นขับไล่ให้เสือหนีไป อ้วนและอึ๊กจึงไถ่กลับมาบ้านไปหาแม่อย่างปลอดภัย

๕๒. โบคัน. ความล้มหวังของแก้ว. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก, ๒๕๒๓. ๑๒๔ หน้า.

แก้วเป็นเด็กสลัม มีชีวิตเกลียดกลัวกับความยากจน แก้วเป็นลูกสุดท้องจากจำนวนพี่เองทั้งหมด ๑๔ คน ซึ่งแต่ละคนก็ล้วนแต่ไถ่ล้มหวังในชีวิต แก้วเป็นความหวังของพ่อแม่เกี่ยวกับที่ควรจะได้งานจากฝ่ายวิหะวิดา ชีวิตของแก้วคงจะไถ่ยากมา ตั้งแต่พบกับความเจ็บปวด ทั้งจากความยากจน การอดอาหารจากที่บ้าน และมีร้ายถึงกว่านั้นก็คือ การต้องเป็นทาสรับใช้การณของผู้ขาย สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่แก้วต้องดำรงเป็นพัน แก้วอยากหนีลงสวนตัว เพราะ

รู้จักสภาพก่อนแล้ว มีระเบียบวินัย ตลอดจนวิสัยทรรศน์อื่น ๆ ซึ่งจะทำให้ผู้คนที่เห็นเขาชื่น
ชมซาติวิเศษสมบัติทั้งดงามและเหมาะสมในการวางคนและการดำเนินชีวิตทั้งในปัจจุบันและ
อนาคต

๕๖. ปิยดา วานันท์. เค้าเมืองสุโขทัย. พิมพ์ครั้งที่ ๔. ภาพโดย สมชาย เวชวิทย์. กรุงเทพฯ:
ชมรมเด็ก, ๒๕๒๔. ๓๕ หน้า. ภาพประกอบ.

เค้าเมือง เป็นลูกสุกของครอบครัวคนเค้าแมว และเป็นลูกที่มีปัญหาทาง
ธรรมชาติของนกดเค้าแมว กล่าวคืออาจจะมองไม่เห็นอะไรในตอนกลางคืน คงอาศัยการ
อุปถัมภ์จากพี่น้องอื่นในครอบครัว แต่เค้าเมืองเป็นผู้มีความจริง ไม่ยอมย่อท้อต่ออุปสรรคทาง
ด้านร่างกาย กล้าเผชิญและเริ่มสิ่งใหม่ ๆ ที่มีชีวิตของนกดเค้าแมว เพื่อการอยู่รอดและพึง
ตนเอง ในที่สุดนกดเค้าแมวก็สามารถแก้ปัญหาและเผชิญกับสิ่งรอบตัวได้ และทุกฝ่ายก็ไม่คัด
ค้านในการกระทำของนกดเค้าแมวลึกลับไป

๕๗. ปิยดา วานันท์. ยักษ์ใจดี. พิมพ์ครั้งที่ ๔. ภาพโดย เจริญ ราชบุตร. กรุงเทพฯ:
ชมรมเด็ก, ๒๕๒๔. ๔๐ หน้า. ภาพประกอบ.

ยักษ์คนหนึ่ง รู้สึกเหงาอยากจะเป็นเพื่อนกับชาวบ้าน แต่ชาวบ้านก็หนีไปหลบ
ซ่อนอยู่ทั่วไปเพราะการเจรจาของยักษ์ หรือหากจะฟังก็ตั้งถิ่นไปฟังไม่ได้ศัพท์ มีพ่อมดปลอมคนหนึ่ง
เป็นกนุหนวกสนิท แต่ก็ได้ยินเสียงดังดังสนั่นของยักษ์ได้ เลยหาโอกาสรีดใจข่าวของจาก
ชาวบ้าน และบอกว่าเป็นความตงการของยักษ์ จนวันหนึ่งหนูน้อยที่เป็นหลานของช่างทำ
รองเท้า ตกลงไปในบ่อ ได้ยินคำพูดของยักษ์ เพราะเสียงที่ลลกลลงไปในบ่อค่อยลง หนูน้อย
จึงทราบว่ายักษ์นี่ใจดีไม่ตรีกับชาวบ้าน ในที่สุดชาวบ้านก็ทราบว่าพ่อมดปลอมหนวกคนนั้นเป็น
คนโกง จึงได้ขับไล่ลอกจากหมู่บ้าน และชาวบ้านก็ยินดีที่จะเป็นมิตรกับยักษ์ผู้ใจดีคนนี้เป็น
เรื่องที่ได้เค้าโครงจากต่างประเทศ

๕๔. แกลก สนิทวิกรม. นิทานคติธรรม. พิมพ์ครั้งที่พิเศษ. สามารถ สุขสาธุ. กรุงเทพฯ:
คณะกรรมการหาทุนโครงการสร้างสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ศึกษาธิการ, ๒๕๒๔.
๖๐ หน้า. ภาพประกอบ.

ภายในเล่มประกอบด้วยนิทานธรรมหลายเรื่อง แต่ละเรื่องให้คติสอนใจ เช่น ความ
ประมาณเป็นหนทางแห่งความเลื่อม พุทธิเป็นศรีแก่ตัว สิริเกิดด้วยอำนาจบุญกุศล มีสิ่งที่จะ
หยิบยื่นให้แก่กัน การรู้จักกาลเทศะจะนำความเจริญมาสู่ตนและพวกพ้อง เป็นต้น เป็นหนังสือ
ส่งเสริมการอ่านระดับประถมศึกษา

๕๕. พรจันทร์ จันทวิมล. เก๊กก๊ เล่ม ๓. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิทย์วัฒนาพานิช, ๒๕๒๒.
๖๐ หน้า. ภาพประกอบ.

เป็นเรื่องที่ผู้แต่งตั้งใจแทรกเนื้อหาทางคำขวัญศึกษาในตัวเก๊กสำหรับเรื่องต่าง ๆ
เช่น เก๊กก๊คงขยัน มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ มีความภาคภูมิใจต่อผู้มีพระคุณ มีความ
เมตตากรุณา สุภาพเรียบร้อย รู้จักคบเพื่อนดี รู้จักประหยัด ตรงต่อเวลา และการรักของแพง
ส่วนรวม

๖๐. พรจันทร์ จันทวิมล. ไปรษณีย์เจ้า. ภาพโดย สุรางค์ ศรีบุญกุล. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิทย์
วัฒนาพานิช, ๒๕๒๒. ๒๔ หน้า. ภาพประกอบ.

เล่าถึงวิธีการที่จดหมายไปถึงมือผู้รับไปอย่างไร โดยให้เด็กหญิงดาวเขียนจดหมาย
ถึงแม่ ที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เนื่องในโอกาสวันแม่ แล้วส่งทางไปรษณีย์ตรงๆ
จดหมายสี่แฉกหน้าบาน จนบุรุษไปรษณีย์มาเปิดตู้หยิบเอาจดหมายไปทำการไปรษณีย์ตามหา
เพื่อประทับตราที่ทำการคนทาง พรกฉบับ วัน เดือน ปี ที่ฝากส่ง เล่าถึงการคัดแยกจดหมาย
การขนส่งไปยังที่ทำการไปรษณีย์ปลายทาง และวิธีการแจกจ่ายจดหมายของบุรุษไปรษณีย์ไปยัง
ผู้รับ

๖๑. พรจันทร จันทวิมล. หิ่งห้อยภายใต้ประหยัคไฟ. ภาพโดย สุรางค์ ศรีบุญกุล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เตรียมทองการพิมพ์. ๒๕๒๒. ๖๗ ปรากฏเลขหน้า. ภาพประกอบ.

หิ่งห้อยแมลงพวกนี้ไปเที่ยวในเมืองใหญ่ ซึ่งมิแสงไฟสว่างจ้าสลบสวายงาม ลูกหิ่งห้อยได้เรียนรู้ว่าแสงในตัวหิ่งห้อยนั้นเป็นธรรมชาติ แด่แสงไฟที่อยู่ในเมืองคนทำขึ้นเพื่อกิจในชีวิตประจำวัน โดยที่ตนว่ามันเปลืองให้เครื่องใช้ไฟฟ้าทำงาน เมื่อนำมันมาดัดแปลงจึงควรประหยัคไฟ เพื่อจะได้เป็นการระหยัคน้ำมันด้วย

๖๒. พรพนพินด คระสุต. หากนคยผจญภัย. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แพรวพิทยา, ๒๕๒๒. ๙๗ หน้า. ภาพประกอบ.

จอยเป็นหากนคยหนุ่ม อยากจะออกผจญภัยเหมือนกับที่ได้อ่านหนังสือมา จึงได้ทดลองออกผจญภัยกับชีวิตจริง เป็นมคควหนึ่ง การผจญภัยของจอยพร้อมคยจิวนี้ ได้พบกับสิ่งคางๆ มากมาย เช่น คุกหลงทางและมาถาหาที่บ้านของยายจึงหลบ การคณหามังกรในรูปแปลงคางๆ การต่อสู้ของจอยกับหากคยกัน การคุมครองความผจญภัยกับหนอระที่คกลายเป็นผีเสื้อคองมา คลอกจนการมาถึงคณหาคณเนรมิตซึ่งมีลักษณะ เช่นเดียวกับบ้านของจอย ไม่วาจะ เป็นภายในหรือภายนอก

๖๓. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๕. กรุงเทพฯ: องค์การคาคของคुरुสภา, ๒๕๒๒. ๖๕ หน้า. ภาพประกอบ.

เป็นเรื่องเกี่ยวกับพระราชากรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๕ เขียนขึ้นเพื่อให้เด็กหรือเยาวชนมีความรู้ ความเข้าใจ และยักมันเทิดทูนในราชค ศาสนา และพระมหากษัตริย์ คลอกจนมีความทาคณุมิใจในวัถนธรรมประเพณีกับคิงวคองไทย ภายในเรื่องจะแบ่งเป็นคองๆ ในแต่ละคองจะแยกเป็นเรื่อกแตกต่างกันไป เช่น การทำบุญบำรุงศาสนา การทำเป็นหลวง การพัฒนาที่ดิน การพัฒนาชาวเขา เป็นหนังสือคางเพิ่มเติมสำหรับคั้งประถนศึกษา

๖๔. พิชยากร. เจ้าหญิงอัศวิน ปองแปง จ้อยจุ่มจิม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พิทยาการ,
๒๕๒๒. ภาพประกอบ.

ภาพในเล่ม ประกอบด้วยเรื่อง เจ้าหญิงอัศวิน ปองแปง, จ้อย จุ่ม จิม และ
แก้วเจ๊กสี แต่ละเรื่องจะเต็มไปด้วยเรื่องของการผจญภัย การผจญภัย

๖๕. พิชลศักดิ์ ละครพล. ทุ่งหญ้าสีน้ำเงิน. ภาพโดย เฉลิม ถักคะหุ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
คอกไม้, ๒๕๒๒. ๑๓๔ หน้า. ภาพประกอบ.

เป็นเรื่องราวของชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ที่สำคัญได้กล่าวถึง
การใช้ชีวิตในป่าในคองของพรานมักกับมาวิลูกชาย มาวิไม่ชอบชีวิตในเมือง โรงเรียน
เขาไม่เห็นด้วยกับการศึกษาเพียงเพื่อเป็นเจ้าคนนายคน มาวิไม่ต้องการให้ใครมากำหนด
วิถีชีวิตของตน แต่ต้องการมีชีวิตอิสระท่ามกลางธรรมชาติ

๖๖. ไพโรจน์ อสีรวงศ์. กล้วย. ภาพโดย จักรพงษ์ ทัมมัน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
บรรณกิจ, ๒๕๒๔. ๓๐ หน้า. ภาพประกอบ.

กล่าวถึงส่วนต่าง ๆ ของต้นกล้วย ประโยชน์จากส่วนต่าง ๆ ของกล้วย เช่น
ใบกล้วย เปลือกกล้วย กาบกล้วย และผลกล้วย

๖๗. ไพโรจน์ อสีรวงศ์. ตะเพียนเขากุ้ง. ภาพโดย บุญส่ง ประสิทธิ์วิภาค.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ, ๒๕๒๓. ๒๔ หน้า. ภาพประกอบ.

เล่าตะเพียนตัวหนึ่งต้องว่ายน้ำหนีความหนาวของคนที่ยับยั้งน้ำโดยการใช้
ระเบิด ไฟฟ้า และยาเบื่อ เล่าตะเพียนจึงว่ายทวนน้ำหนีมากรุงเทพฯ แต่ถึงพบกับ
สิ่งที่ไม่เคยฝันขึ้นไปถึง กล่าวคือแม่น้ำเป็นน้ำกร่อย มีสารพิษจากพวกปรอท ตะกั่ว จาก
อุตสาหกรรม แม่น้ำเจ้าพระยาตกายเป็นที่รองรับของพลาสติก และสิ่งสกปรกต่าง ๆ
จนทำให้ปลาอยู่ไม่ไว้ก็ ตอนท้ายก็ทำให้เห็นถึงคุณค่าของการสงวนสัตว์น้ำเพื่อเป็นอาหาร
ของลูกหลานสืบไป

๖๘. วัลลิกา คัชานันท์. ความเคียดแค้นโลก. ภาพโดย ประสพโชค นวพันธุ์พิพัฒน์.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุวิทย์บรรณ, ๒๕๒๔. ๒๓ หน้า. ภาพประกอบ.

ความเคียดแค้นเคืองที่เฝ้าภาควิชาในรูปร่างหน้าตาของตนเองเลย เฝ้าแต่คิดจลา
และอยากจะมีอย่างผู้อื่นบ้าง แต่เมื่อได้พูดคุยกับเขาเหล่านั้นแล้ว ทุกฝ่ายก็บอกว่าคุณมีได้
สุขสบายอย่างที่เขาคิด สิ่งที่คุณมีอยู่นั้นก็มีไว้เพื่อใช้งาน และเพื่อความอยู่รอด และให้
ความเห็นว่าระบอบของเขาก็คงจะมีไว้เพื่อประโยชน์เหมือนกัน คุณมาความเคียดแค้นนี้
อันตรายจากงูเหลือมได้ก็เพราะระบอบของเขาของคุณ ความเคียดแค้นจริงใจในสิ่งที่คุณเองมีอยู่
และคิดที่จะทำประโยชน์แก่สังคมของคุณและสังคมของโลกแทน

๖๙. มานพ แก้วสนิท. เด็กน้อยแห่งท้องทุ่ง. ภาพโดย ทูน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ,
๒๕๒๒. ๑๒๕ หน้า. ภาพประกอบ.

เป็นเรื่องราวของชีวิตในชนบทภาคใต้ของประเทศไทย เล่าถึงการหาทรัพยากร
ที่มีคุณสมบัติทั้งบนบกและในน้ำ ความสนุกสนานของพวกเขาเกิด ๆ ในการละเล่นต่าง ๆ ได้
เล่าถึงการล่าสัตว์ในป่า ซึ่งก็แทรกคำสอนให้รักชีวิตสัตว์เช่นเดียวกับชีวิตของเราเอง

๗๐. มาลา คำจันทร์. เด็กบ้านกอย. ภาพโดย แพร่งสี. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คนหมาก,
๒๕๒๔. ๑๖๒ หน้า. ภาพประกอบ.

กล่าวถึงชีวิตของชาวบ้านกอย ทางแถบเหนือของประเทศไทย มงคลเป็นเด็ก
ในเรื่องที่มีชีวิตอย่างเด็กชนบท ได้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับบ้านกอยตั้งแต่เล็ก เขา
เป็นคนรักธรรมชาติมาก แต่เมื่อกาลเวลาผ่านไป ความเปลี่ยนแปลงก็มาถึง ธรรมชาติที่
มงคลถือเสมือนหนึ่งเป็นชีวิตของชาวบ้านกอยนั้นมันมันคงจะสลายไปกับสิ่งที่เรียกว่า ความ
เจริญ หนักคิด รอดคนดี แสง สี และอบายมุข

๗๑. แมงมาสา ชาวลีค. กระดาษเหยเสีย. ภาพโดย ประยูร จรรย์วางษ์. พิมพ์ครั้งที่ ๒.
กรุงเทพฯ: สมาคมหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย, ๒๕๒๒. ภาพประกอบ.

เสียขอบจับกระดาษกิน กระดาษจึงหาทานเหยเสีย โดยถอนคันหญ้ามาเหย
จุมูกเสื่อให้โกรธ แล้ววิ่งหนี เสียจึงวิ่งไล่ตาม แต่วิ่งไม่ทันก็กลับถูกกระดาษหลอกให้
กินชีควายและตีรังผึ้งคอยขย้ำไปหมด กระดาษวิ่งหนีเสียไปจนถึงฝั่งแม่น้ำ แล้วจับขลุ่ย
หลอกจระเข้ให้เรียงแถวเป็นสะพานข้ามฟากไปได้ เสียจึงความไปลงโทษกระดาษไม่ได้

๗๒. แมงมาสา ชาวลีค. ครูสอน. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: สมาคมหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย,
๒๕๒๒. ๕๘ หน้า.

ครูสอนเป็นชายกลางคนอายุประมาณ ๕๐ ปี ทำงานอาชีพครูมาประมาณ ๓๐ ปี
แล้ว ครูสอนรักเด็ก เข้าใจเด็ก และแม้ว่าครูสอนจะไม่มีความรู้ทางการศึกษาศาสตร์สมัยใหม่ แต่
ก็สามารถหาวิธีการแปลก ๆ ใหม่ ๆ ให้นักเรียนได้เรียนโดยไม่เบื่อ แต่ครูใหญ่เห็นว่าครูสอน
ไม่ทันสมัย จึงย้ายครูสอนไปทำงานอื่น ครูสอนจึงเสียใจมาก ภายหลังนักเรียนและผู้ปกครอง
ได้มาชี้แจงให้ครูใหญ่ฟังจนครูสอนก็กลับมาสอนเหมือนเดิม

๗๓. แมงมาสา ชาวลีค. ปิดสร้างบ้าน. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: สมาคมหนังสือพิมพ์แห่ง
ประเทศไทย, ๒๕๒๒.

ปิดเป็นลูกคานหมีของเค็กหญิงชื่อจิงโจ้ เมื่อคุณพ่อ คุณแม่ของปิดสร้างบ้านใหม่
จิงโจ้ไม่มีเงินตามการแบบผู้ใหญ่ก็ยกเอาที่ดินมีบ้านของตนอยู่บ้าง จึงคิดสร้างบ้านให้ปิดขึ้น
แต่แล้วก็เกิดฝนตก ทำให้ปิดและจิงโจ้ของหยุดสร้างบ้านไปหลายวัน พอฝนหยุดตกและพื้น
ดินแห้งแล้ว สัตว์อื่น ๆ ก็ไ้มาช่วยสร้างบ้านให้ จนเป็นบ้านที่น่ารักของปิด

๗๘. แมงมาด ชาลิต. วันไคร้ไคร้. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, ๒๕๒๒. ๔๗ หน้า.

เป็นเรื่องที่เขียนขึ้นสำหรับใจเด็กเป็นตัวละคร กล่าวถึงพระคุณของคุณครูที่มีต่อเด็ก ๆ และชาวบ้าน เป็นทั้งครูของเด็ก ๆ และผู้ใหญ่ในละแวกนั้น นอกจากจะช่วยเหลือในกิจการการศึกษาเล่าเรียนแล้วยังช่วยเหลือในเรื่องความเป็นอยู่ การให้คำแนะนำ จนชาวบ้านในแถบนั้นรักและนับถือคุณมาก วันหนึ่งแกละกับแกล้งไม่ไปทำการบ้านมาส่งครูและทั้งสองก็ภาวนาให้ครูไม่มาโรงเรียน ภายหลังมาทราบว่าคุณครูช่วยมาโรงเรียนไม่ไป ทั้งสองกลับส่งสารครูและอยากให้คุณครูหายเร็ว ๆ

๗๙. รอย วิจารณ์. ตุ๊กตาคอยรัก. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, ๒๕๒๒. ๑๘ หน้า.

ทุก ๆ เช้า เด็กหญิงเล็ก ๆ คนหนึ่งจะมาดูตุ๊กตาคอยรักของ สวมเสื้อสีฟ้าและสวมรองเท้าเล็ก ๆ สีแดง ซึ่งวางอยู่ในตู้กระจกหน้าร้านของเล่น กุญแจวันหนึ่งเด็กหญิงเล็ก ๆ อีกคนหนึ่งก็มาซื้อตุ๊กตาคอยรักนั้นไป แต่ไปเล่นอยู่ไม่นาน พอเมื่อคืนตุ๊กตาคอยรักก็หายไปจากตู้ ตุ๊กตาคอยรักก็ลอยไปในที่ต่าง ๆ อีกหลายแห่ง แต่ท้ายสุดก็ไปมาพบกับเด็กหญิงคนเดิม ซึ่งเก็บตุ๊กตาคอยรักมาด้วยความระมัดระวัง คัดเสื้อผ้าใหม่และอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

๘๐. รักฉันสักนิค. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เร็นทริตเคิร์เพอเรลศึกษาการพิมพ์, ๒๕๒๒. ๑๕ หน้า.
ภาพประกอบ.

เป็นเรื่องที่สอนให้เด็ก ๆ ใฝ่รู้จักการสร้างสรรค์นิสัย โดยการทำขยะลงในถังที่มีฝาปิดไว้เรียบร้อย เพื่อจะได้ไม่คุกรุ่น สกปรก ปราศจากการถูกแมลงสาบและหนูรบกวน ตลอดจนรู้จักการกำจัดขยะในถูกวิธี เพื่อที่จะแก้ปัญหาล้างแวกล้นเป็นพิษในชุมชน

เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมคุณธรรม เสริมประสบการณ์ชีวิตสำหรับชั้นประถมศึกษา

๓๓. ลมูล รัตตาคาร. ปฐมเจกษุมทรัพย์. ภาพโดย ประสิทธิ์ ถัง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
บรรณกิจ, ๒๕๒๔. ๒๒ หน้า. ภาพประกอบ.

คนไม่ยังเด็ก แม่ชอบอ่านหนังสือและเล่นหมาปิ้ง และปู่ยังเอาไปเล่า
ให้เพื่อน ๆ ฟังที่โรงเรียนอีกด้วย เมื่อปู่โตขึ้นก็ชอบอ่านหนังสือ และคุณพ่อคุณแม่ยังได้พา
ปู่ไปห้องสมุดอ่านหนังสืออีกด้วย ที่ห้องสมุดปู่เห็นหนังสือที่ปู่ชอบอ่านมากมาย จนไม่
เปรียบเทียบกันกับไอ้พ่อชุมทรัพย์นั่นเอง

๓๔. ลักษมี. จอมเกร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แพรวพิทยา, ๒๕๒๒. ๑๓๗ หน้า.

อรสาเป็นเด็กที่ถูกคามิจจนพ่อแม่อยู่ จึงส่งไปเรียนในโรงเรียนประจำ
อรสาไม่อยากอยู่โรงเรียนประจำ จึงแกล้งทำตัวเกรเพื่อให้นักคนอื่นมระอา จะไปส่ง
เธอกลับบ้าน แต่ด้วยความมีน้ำใจของเพื่อน ความรักของครู และกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีใน
โรงเรียน ทำให้อรสารักโรงเรียน และไม่อยากจะจากโรงเรียนไปอีกแล้ว เป็นหนังสือ
ที่ได้อ่านเรื่องราวจากต่างประเทศ

๓๕. ลำจวน. แก้วหน้าม้า. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อานวยสารสัน, ๒๕๒๒. ๑๑๕ หน้า.
ภาพประกอบ.

นางแก้วหน้าม้าเป็นลูกสาวของชาวบ้านแห่งกรุงมิลลา มีลักษณะประหลาดคือ มี
หน้าเป็นม้า มีร่างเป็นหญิง นางเป็นคนฉลาด รู้กินฟ้าอากาศ รู้ลม รู้ฝน รู้การเพาะ
ปลูกดี นางได้แต่งงานกับพระอินทองโกรสแห่งกษัตริย์กรุงมิลลา เพราะพระอินทองไค้ให้
สัญญากับนางยกนางมาตั้งใจว่าจะแต่งงานกับนาง หากนางคิดว่าที่พระอินทองไค้ให้
แต่เนื่องจากเป็นวงศ์กษัตริย์ จึงต้องทำตามคำสั่งนั้น ความจริงมีลูกหลานสืบต่อกันมามากมาย
ซึ่งล้วนแค้นแค้นและไค้แต่งงานกับกษัตริย์ทุกคน

๔๐. ลำจวน. นิทานเริงมรย์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คำขวัญสาส์น, ๒๕๒๒. ๑๓๖ หน้า.
ภาพประกอบ.

ประกอบด้วยนิทานหลายประเภท เช่น นิทานโบราณ นิทานยุคใหม่ นิทานผจญภัย นิทานเกี่ยวกับเทพธิดา และนิทานที่โตจากเรื่องราวในวรรณคดี เป็นที่รวมของนิทานหลายยุคหลายสมัย ในทั้งความบันเทิง ความรู้ และคติธรรมที่เป็นประโยชน์กับผู้อ่าน

๔๑. ลำจวน มงคลรัตน์. นิทานบันเทิงใจ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คำขวัญสาส์น, ๒๕๒๓. ๑๓๖ หน้า. ภาพประกอบ.

มีนิทานหลายเรื่องในเล่มเดียวกันที่อ่านสนุก เพลิดเพลิน เป็นเรื่องที่มีมาจากวรรณคดีไทย เช่น เรื่อง มาลัยทอง โสณนคย์เรือนงาม นางสีดา เช่น ๓ ฤๅษี เป็นต้น เรื่องส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องที่มีการแปลงกาย มีอิทธิฤทธิ์ ปาฏิหาริย์ การแก่งแย่งชิงดีกัน ตัวละครมีทั้งที่เป็น คน เทวดา ยักษ์ และเป็นเรื่องจักร ๆ วงศ์ ๆ อีกด้วย

๔๒. ลำจวน มงคลรัตน์. วัยเด็กของคนคิง. ภาพโดย ประสิทธิ์ อึ้ง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ, ๒๕๒๓. ๕๐ หน้า.

เป็นชีวประวัติในวัยเด็กของกษัตริย์ รัชกาลที่ ๑๐ นักเขียนชื่อคิงคนหนึ่งของเมืองไทย ได้บรรยายถึงประสบการณ์ชีวิตในชนบทและประสบการณ์ชีวิตในกรุงเทพฯ ในสมัยที่ท่านยังเป็นเด็กและตรงกับราวรัชกาลที่ ๙ แห่งราชวงศ์จักรีของไทย

๔๓. วังวิ คิริวัฒน์ และคณะ ๆ. เลือกอาหารกินอย่างไร. กรุงเทพฯ: องค์การค้ำของคุรุสภา, ๒๕๒๓. ๑๔ หน้า. ภาพประกอบ.

เล่ม เลิศคน และดาว สว่างพ้อง ได้ใจให้ชาวทะเลอันกว้างไกลภาคเรียนกับมาเคลื่อนไหว ทั้งสามได้เล่นกีฬาทะเลบนชายหาดที่ภาคใต้ที่แนวค้ำหาหาหาชาย แต่ค้ำหาหาหา และมิแผลงวันค้ำหาหา หาเคลื่อนไหวจะเป็นอันค้ำหาหาหาหา จึงพาทั้งสาม

ไปทานอาหารในร้านที่สะอาด และคนขายก็แต่งตัวสะอาดด้วย วันต่อมาหลังจากกลับจาก
เที่ยวทะเลแล้ว น้าเค็ยกิจักพาพี่น้องทั้งสามไปเที่ยวตลาดนัด น้าเค็ยก็นิใจรัก เคน คาว
และเค็ยอนมาก เพราะทั้งสามเป็นเด็กดี เชื้อพี่น้องให้ครอบครัวสั่งสอน รู้จักประหยัดเงินและ
ยังรู้จักเลือกรักของกินของใช้และทรงเล่นอีกด้วย เป็นน้องสี่คนเพิ่มเติมนับประอมดีกมา

๔๔. วาณิช จรุงกิจอนันต์. เขี้ยวสิงโต. ภาพโดย อรุณ วัชรระสวัสดิ์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
ดวงกมล, ๒๕๒๒. ไม้ปรากฏเลขหน้า. ภาพประกอบ.

สัตว์ทั้งหลายอาศัยอยู่ด้วยกันบนเกาะเล็ก ๆ แห่งหนึ่งอย่างมีความสุข ต่อมาสิงโตมา
ประกาศตนเป็นหัวหน้า ในบรรดาสัตว์ทั้งหลายให้ตน มีฉะนั้นเจ้าเขี้ยวของหนู สัตว์ทั้ง
หลายจึงหาทางกำจัดเขี้ยวสำเร็จ แต่สิงโตก็ขู่ว่าเขาเผือกมันมาในเขี้ยวปลอม ต่อมา
มันก็ไปกัดกินจนหมดไป ทำให้ความลับของสิงโตถูกเปิดเผย และสัตว์ทั้งหลายก็ได้ขับไล่
สิงโตออกจากเกาะไป ทำให้ทุกฝ่ายอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

๔๕. วิชา พรหมจันทร์. กระรอกขาว. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ, ๒๕๒๔. ๑๖ หน้า.
ภาพประกอบ.

เป็นเรื่องที่พยายามจะสอนเด็ก ๆ ให้อยู่ในโลกาและเชื่อฟังคำสั่งเค็ยคนของพ่อแม่
โดยให้กระรอกขาวเป็นตัวอย่งของการสอนเด็ก ๆ เพราะกระรอกขาวไม่เชื่อฟังคำสั่งเค็ยคน
ของพ่อแม่ จึงได้รับอันตรายจากการถูกรบและไมเชื่อฟัง

๔๖. วิชา พรหมจันทร์. เจดีย์ยักษ์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิทยานาพานิช, ๒๕๒๔. ๑๔ หน้า.
ภาพประกอบ.

เป็น เรื่องของยักษ์คนหนึ่งที่มีจับสัตว์และนามไม้กินเป็นอาหารทีละมาก ๆ จนหมด
กัณจึงไปค้นหาไม้กินจนพบที่เว็ยงหาศทรายแก้ว จาวม้ามบนเกาะนี้ถูกกินจนเค็ยครุบะมาก จึง
คงไปขอความช่วยเหลือจากทางการให้มาช่วยเค็ยรอกกับยักษ์ โดยแข่งสร้างเจดีย์ยักษ์ ในที่สุดยักษ์
แพ้ก็ยอมตายโดยการโค่นหน้ามาสูงหมื่นปีตามคำขอกตกลง

๔๗. วิมลรัตน์ ชัยสิทธิ์. แม่จ๋า. ภาพโดย มุขมวง คชินท์. กรุงเทพฯ: วิทยานา
พานิช, ๒๕๒๔. ๒๔ หน้า. ภาพประกอบ.

หนูเก่งเป็นเด็กที่เก่งสวดมนต์ ครั้งหนึ่งหนูเก่งก็อยากจะไปท่องเที่ยวที่ต่างที่ที่
ลึกลับว่าสวยงามมาก แต่หนูเก่งพบว่าวิถีทุกอย่างหนึ่งที่ต้องตอบปัญหาทั้งหมดของแม่ก็ได้ จึง
จะได้มีสิทธิไปเที่ยวที่ต่างที่ ในที่สุดหนูเก่งผู้มีสติปัญญา ก็สามารถตอบได้ทั้งหมด และได้
เข้าไปเที่ยวที่ต่างที่สวยงาม

๔๘. วิริยะ สิริสิงห์. ลาวารของน้อย. ภาพโดย ไพโรจน์ ภาวระชัยวงษ์. กรุงเทพฯ:
ชมรมเด็ก, ๒๕๒๒. ๕๕ หน้า. ภาพประกอบ.

เป็นเรื่องของชีวิตคนหนึ่งที่ติดกับทะเลในอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ที่มี
ชีวิตคลุกคลีกับทะเลเป็นส่วนใหญ่ มีการเลี้ยงสัตว์ ทำนา ค้ายเหมือนกัน เนื้อเรื่องส่วนใหญ่
จะให้ความรู้ทางด้านชีวิตสัตว์ทะเล การจับสัตว์ทะเล เช่น การวางตะกรัก การชุกชุม
การลากอวนปูมา การปักหยอยแมลงงู

๔๙. วิมล สุวรรณเพิ่ม. เห็นแม่ฉันไหม. ภาพโดย วิมล สุวรรณเพิ่ม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
บรรณกิจ, ๒๕๒๓. ๒๓ หน้า. ภาพประกอบ.

มีราห์ตัวหนึ่งพลัดจากแม่ จึงเกิดถามสัตว์ต่าง ๆ ว่าพ่อแม่ของตนใหม่ ในที่สุด
ผีเสื้อก็พาไปหาแม่จนพบ แล้วแม่มีราห์ก็สอนลูกให้รู้จักการดำรงชีวิตใหม่ การหาอาหาร
การหนีภัย จนมีราห์หนีอันตรายมาได้ ทำให้อมีราห์ทราบถึงพระคุณของแม่ที่มีต่อลูก

๕๐. แว่นแก้ว. แก้วจอมแก่น. ภาพโดย เข้มียว. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทย
วัฒนาพานิช, ๒๕๒๓. ๑๒๔ หน้า. ภาพประกอบ.

แก้วเป็นตัวละครเอกของเรื่อง แก้วเป็นเด็กฉลาด และมีความคิดสร้างสรรค์
แต่มักจะเล่นอะไรซุกซน จนผู้ใหญ่ต้องควบคุม ๆ ภาพในเรื่องก็แทรกเกร็ดความรู้หรือข้อคิด

เล็ก ๆ น้อย ๆ เกี่ยวกับชีวิต พร้อมกับให้ความสนุกสนานขณะอ่าน ตัวละครในเรื่อง นอก จากแถวและครอบครัวแล้วยังมีญาติพี่น้องและ เพื่อนของแถวที่อยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน

๕๑. ศรีนครินทร์วิโรฒ มหาสารคาม, มหาวิทยาลัย. คณะกรรมการโครงการวิจัยเพื่อจัดตั้งศูนย์ วิชาการสู่ชนบทที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ข้าวเอ๋ย. มหาสารคาม: คณะ กรรมการโครงการวิจัยเพื่อจัดตั้งศูนย์วิชาการสู่ชนบทที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ๒๕๒๒. ๑๖ หน้า. ภาพประกอบ.

กล่าวถึงครอบครัวพ่อแม่ลูกครอบครัวหนึ่ง ที่ พ่อ แม่ ให้ความสำคัญลูกผู้หญิงถึงคุณค่า ของเมล็ดข้าวที่ชาวนาปลูกด้วยความยากลำบาก พ่อได้เล่าให้ลูกฟังถึงวิธีการทำนา การช่วย เหลือเรื่องแรงงานในระหว่างชาวนา การทำนาของชาวนา เมื่อเสร็จจากหนานา

๕๒. ศรีนครินทร์วิโรฒ มหาสารคาม, มหาวิทยาลัย. คณะกรรมการโครงการวิจัยเพื่อจัดตั้งศูนย์ วิชาการสู่ชนบทที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ผลไม้บ้านเรา. มหาสารคาม: คณะ กรรมการโครงการวิจัยเพื่อจัดตั้งศูนย์วิชาการสู่ชนบทที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ๒๕๒๒. ๑๗ หน้า. ภาพประกอบ.

กล่าวถึงลักษณะและประโยชน์ของผลไม้บ้านเรา เช่น มะขาม มะม่วง มะขาม มะพร้าว มะยม

๕๓. ศรีนครินทร์วิโรฒ มหาสารคาม, มหาวิทยาลัย. คณะกรรมการโครงการวิจัยเพื่อจัดตั้งศูนย์ วิชาการสู่ชนบทที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. พืชสวนครัว. มหาสารคาม: คณะ กรรมการโครงการวิจัยเพื่อจัดตั้งศูนย์วิชาการสู่ชนบทที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ๒๕๒๒. ๑๗ หน้า. ภาพประกอบ.

กล่าวถึงวิถีปลูกพืชสวนครัวบางกึ่งบางและประโยชน์ที่ได้จากพืชสวนครัว

๔๔. ศรีนครินทร์วิโรฒ มหาสารคาม, มหาวิทยาลัย. คณะกรรมการโครงการวิจัยเพื่อจัดตั้งศูนย์
วิชาการสู่ชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. แมลงกินได้. มหาสารคาม: คณะ
กรรมการโครงการวิจัยเพื่อจัดตั้งศูนย์วิชาการสู่ชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ,
๒๕๒๒. ๑๖ หน้า. ภาพประกอบ.

กล่าวถึงแมลงชนิดต่าง ๆ ที่ชาวอีสานนำมารับประทานเป็นอาหารตั้งแต่สมัยโบราณ
บางชนิดมีประโยชน์ต่อร่างกาย นอกชื่อของแมลง วิธีประกอบเป็นอาหารบางชนิด ยังได้
บอกแหล่งที่จะพบแมลงชนิดนั้น ๆ อีกด้วย

๔๕. ศรีนครินทร์วิโรฒ มหาสารคาม, มหาวิทยาลัย. คณะกรรมการโครงการวิจัยเพื่อจัดตั้งศูนย์
วิชาการสู่ชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. สัตว์ของคุณหนู. มหาสารคาม:
คณะกรรมการโครงการวิจัยเพื่อจัดตั้งศูนย์วิชาการสู่ชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ,
๒๕๒๒. ๑๖ หน้า. ภาพประกอบ.

กล่าวถึงสัตว์ที่มีการเลี้ยงในบ้าน และเป็นประโยชน์แก่เรา เช่น เป็ด ไก่ ให้อาหารแก่เรา
สุนัขช่วยเฝ้าบ้าน หมูเลี้ยงไว้เพื่อขายได้เงินทองมาใช้จ่ายใช้สอย วัว
ควาย เลี้ยงไว้ใช้งาน และยังสามารถนำมูลของวัวควายไปจำหน่ายเป็นปุ๋ยใช้ปลูกพืช
ในการดำเนินเรื่อง สอดแทรกเรื่องการช่วยคุณพ่อคุณแม่ในการเลี้ยงดูสัตว์เลี้ยงอีกด้วย

๔๖. ศรีจันทร์ อยู่สุขชี. เสื้อสวยของแก้ว. ภาพโดย ประสพโชค บวพันธุ์พิทักษ์. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์สุริยมรรณ, ๒๕๒๔. ๒๓ หน้า. ภาพประกอบ.

เวลาแก้วไปโรงเรียนต้องผ่านร้านขายเสื้อผ้า และแก้วก็ติดใจกระโปรงชุดสี
ชมพูที่แขวนไว้ แต่ราคามันแพงเกินกว่าที่แก้วจะรื้อมันได้ แก้วจึงหาเวลาทำงานพิเศษยกย่าง
ตั้งใจ เมื่อแก้วได้เงินมาครบที่จะรื้อกระโปรงตัวโปรดได้แล้ว แม่ของแก้วก็เกิดกลัวลง
ทำให้แก้วต้องงัดกระโปรงตัวโปรดไว้ เพื่อเอาเงินไปรักษามแม่ เมื่อแม่รู้เรื่องของแก้ว
ก็รู้สึกภูมิใจในตัวแก้วมาก และได้เล่าให้พ่อฟัง พ่อจึงได้ให้ของขวัญแก่แก้ว เป็น
กระโปรงชุดสีชมพูที่แก้วต้องการนั่นเอง

๕๗. ศรีสุรางค์ พูลทรัพย์. ข้างคอกผมกับมนุษย์ต่างดาว. ภาพโดย เกษมศักดิ์ ตราวุฒรัตน์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์หนังสือและดนตรี, ๒๕๒๒. ๒๐ หน้า. ภาพประกอบ.

มีข้างคอกผมคนหนึ่งตั้งรกรากอยู่ชานเมือง ลูกค้าจึงมีไม่ค่อยมาก วันหนึ่งมีเด็กมาคอกผมที่ร้านของเขา แต่ประหลาดที่พ่อคอกผมแล้ว ผมนั้นก็ยาวทั้งเข็ม ข้างคอกผมคิดว่าคงเป็นมนุษย์ต่างดาว จึงได้โทรศัพท์ไปแจ้งตำรวจ เมื่อคอกผมเสร็จเขาก็ได้รับเหรียญประหลาดเป็นคอกคอกผม เมื่อตำรวจมาถึงมนุษย์ต่างดาวนั้นก็จากไปแล้ว ภายหลังจากนั้นมีผู้คนนิยมมาคอกผมที่ร้านนี้ เพราะผู้ใหญ่เห็นว่าเขาคอกผมก็ และ เด็ก ๆ ก็อยากฟังเรื่องมนุษย์ต่างดาวอีกด้วย ทำให้ข้างคอกผมรำลึกถึงคุณของมนุษย์ต่างดาวอยู่เสมอที่ทำให้เขาร่ำรวยขึ้น

/๕๘. ศรีสุรางค์ พูลทรัพย์. นกปล่อย. ภาพโดย เกษมศักดิ์ ตราวุฒรัตน์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์หนังสือและดนตรี, ๒๕๒๒. ๒๔ หน้า. ภาพประกอบ.

เป็นเรื่องของนกที่ถูกคนจับมาขังในกรง แล้วเขาไปเดินขายเพื่อมีคนปล่อยเป็นการทำบุญ แสดงความรู้สึกของนก ที่อยากได้อิสภาพ อยากเห็นทุ่งนาโล่งกว้าง แต่เนื่องจากถูกขังอยู่นาน ทำให้ปีกไม่มีแรง เมื่อมีคนซื้อไปปล่อย ทำให้มันได้ไม้ค้ำกักและเป็นลมไป ในที่สุดก็มีครอบครัวผู้ใจบุญช่วยเหลือและปล่อยมันไปพบอิสภาพตามที่หวังไว้ เป็นเรื่องที่ยิ่งใหญ่อยากให้อ่านได้เข้าใจถึงคุณค่าของอิสภาพและความเมตตาที่ควรจะมีให้แก่กัน เพื่อให้ทุกคนอยู่ในโลกนี้ได้อย่างมีความสุข

/๕๙. ศรีสุรางค์ พูลทรัพย์. ป่องจอมแสบ. ภาพโดย เกษมศักดิ์ ตราวุฒรัตน์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์หนังสือและดนตรี, ๒๕๒๒. ๒๔ หน้า. ภาพประกอบ.

ป่องแสบเด็กชายที่ฉลาดแสบคือ เขามียกมเขาโรงเรียนเพราะคิดว่าตัวเองฉลาดแล้ว วันหนึ่งห้องไปเที่ยวศูนย์การค้าที่เขานึกใหม่ใกล้ ๆ บ้าน ป่องได้ทำแสบหลายครั้ง เพราะอ่านหนังสือไว้ออกคน เขามองวิถีชีวิตประหลาดๆ เขาออกจากร้านค้าต่าง ๆ เมื่อกลับถึงบ้านป่องจึงบอกแม่ว่า เขาตกลงใจที่จะไปเข้าโรงเรียนแล้ว เรื่องนี้เขียนขึ้นเพื่อให้เด็กได้ตระหนักว่าการไปโรงเรียนเรียนหนังสือเป็นสิ่งจำเป็น มิฉะนั้นแล้วเด็ก ๆ ก็จะอ่านหนังสือไว้ออกคน ทำให้ทำอะไรแสบ ๆ อย่างหนูห้องคนนี้ก็ได้อ

๑๐๐. ศรีสุรางค์ พูลทรัพย์. เสกนิทานหามาใหม่. ภาพโดย ปรวิภา ภัณฑะจันทร์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พญา, ๒๕๒๘. ๑๖ หน้า. ภาพประกอบ.

เสกนิทาน เป็นนิทานที่อาศัยความแปลกหลยกัน ๆ ถ้าวันโตขึ้นก็จะเปลี่ยนไปเลือกหลยเป็นที่อยู่อาศัยใหม่ วันหนึ่งเสกนิทานวิ่งไปเพื่อนรักกันมาก ก็ไปเลือกหลยเลือกหลยเป็นที่อยู่อาศัย เสด็จเลือกหลยลกราก แต่ก็คิดว่าถ้าขยับตัวกลางแล้วก็จะเหวี่ยงเลือกหลยอื่น ๆ แลควนข้างเลือก กว่าจะเลือกได้ก็ตกเย็น ซึ่งฉวนเองก็ยอมรับว่าเลือกหลยของเสกที่ทำความสะดวกแล้วก็สวยงามกว่ามันดีกว่าของคนที่คุณศานเลือกจนเย็นค่ำ

๑๐๑. ส. ลัทธย์. นิทานสัตว์แสนสนุก. ภาพโดย หนูย. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก, ๒๕๒๘. ๔๗ หน้า. ภาพประกอบ.

เป็นเรื่องราวการเอาใจเอาริยกันระหว่างกระต่ายกับสุนัขจิ้งจอก ซึ่งปรากฏว่ากระต่ายเป็นฝ่ายที่ฉลาดกว่า สามารถล่อให้สุนัขจิ้งจอกจนมุม และในตอนท้ายของเรื่อง สุนัขจิ้งจอกก็ตายด้วยวิธีการที่สติปัญญาการกลั่นแกล้งของกระต่าย เมื่อสุนัขจิ้งจอกตายไปแล้ว กระต่ายก็สำนึกในความผิดของตน จึงไปขอโทษที่หุ่หมั่งศพของสุนัขจิ้งจอก และให้ความช่วยเหลือครอบครัวของเขาด้วย ทำให้ครอบครัวกระต่ายและสุนัขจิ้งจอกเป็นมิตรกันตลอดมา เป็นเรื่องที่น่าเคาใจมาจากต่างประเทศ

๑๐๒. สมควร สกุลทอง. นายโงะคนบาป. ภาพโดย สมควร สกุลทอง. กรุงเทพฯ: องค์การคารของคุรุสภา, ๒๕๒๒. ๓๒ หน้า. ภาพประกอบ.

นายโงะ เป็นคนชั่ว ได้นำบาปบุญของผู้เป็นเพื่อนไปขายให้เศรษฐี แต่นายโงะก็มีใจโกรธเมื่อเพื่อนเป็นคนชยันและได้ก็ นายโงะก็คิดจิดจา จับเพื่อนโยนลงทะเลหวังจะให้ตาย แต่เพื่อนกลับได้รับความช่วยเหลือจากญาติ ก็ได้รับความร่ำรวย นายโงะก็ยาก ร่ำรวยอย่างเพื่อนบ้าง แต่ก็ต้องเสียชีวิตเพราะ เป็นผู้ไม่กุศลจิด มีความคิดจิดจิด เป็นเรื่องที่น่าเคาใจมาจากต่างประเทศ

๑๐๓. สมควร สกลทอง. พญาเมงราย: วิจารณ์วิทยาสานาไทย. ภาพโดย สามารถ สุขสาธุ.
กรุงเทพฯ: องค์การคารากุสภา, ๒๕๒๒. ๓๑ หน้า. ภาพประกอบ.

เป็นนิทานประวัติศาสตร์ กล่าวถึงเหตุการณ์ของพญาเมงราย ก่อนที่พระองค์จะ
ประสูติจากพระครรภ์ของนางคานัน มารดาได้ฝันเห็นความประหลาดหลายประการ
มาทางทิศตะวันตก และพระนางก็ได้รับข่าวคราวนั้นไว้ ซึ่งโหรได้ถวายคำทำนายว่าจะได้
พระโอรสที่ทรงศักดิ์คาบภาพารามเมืองต่าง ๆ ทั่วทั้งหมด ซึ่งก็เป็นที่ที่ใดนั้นไว้ ศัตรูยอม
สวามิภักดิ์ และสามารถครอบครองดินแดนอันกว้างขวาง

๑๐๔. สมบูรณ์ สิงฆมานันท์. ปุ๋ยแะพักไข่. ภาพโดย ปรีดา บัญชาจันทร์. กรุงเทพฯ: สำนัก
พิมพ์ปัญญา, ๒๕๒๒. ๓๘ หน้า. ภาพประกอบ.

ปุ๋ยแะเป็นหนึ่งในจำนวนเบ็ดหลายตัว ที่แม่ไก่พักออกเป็นตัวนี้ ครั้งแรกแม่ไก่
คิดว่าจะลูกเบ็ดทั้งหลายเป็นลูกของตนจริง แต่เนื่องจากสัญชาตญาณของเบ็ด มีความแตกต่าง
จากไก่ จึงทำให้แม่ไก่เริ่มเข้าใจและปล่อยให้ไปตามวิถีของเบ็ด แต่แม่ไก่ก็ยังคงรักลูก
เบ็ดทั้งหลาย โดยเฉพาะปุ๋ยแะซึ่งเชื่อฟังคำเตือนของแม่ไก่อยู่เสมอ ต่อมาลูกเบ็ดทั้งหมดก็
ออกไข่ ปุ๋ยแะคิดว่าทั้งหมดนี้แม่ไก่เป็นผู้พัก ปุ๋ยแะสงสารแม่ไก่จึงอยากพักเอง แต่
พักได้เพียง ๑ ฟอง หนูจันทร์กลัวมันจะเสียใจ จึงนำลูกเบ็ดที่พอไ้มา ๕ ตัวไปเปลี่ยน
เมื่อปุ๋ยแะเห็นลูกของมันทั้งหมด มันภูมิใจและดีใจมากที่พักไข่ได้สำเร็จ

๑๐๕. สมพงษ์ พลสุภย์. ชีวิตใหม่. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ธรรมกิจ, ๒๕๒๓.
๘๖ หน้า.

ศูนย์วิจัยและพัฒนา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นอกจากจะให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งเป็นอาชีพหลักของประชากร
ส่วนใหญ่นับแต่ประเทศไทยแล้วยังกล่าวถึงอาชีพอื่น ๆ ของคนไทยอีก เช่น การทอผ้า การประดิษฐ์
เครื่องใช้ การช่างไม้ และการค้าขาย และยังได้เน้นให้เห็นถึงภูมิประเทศของภาคตะวันออกเฉียง
เฉียงเหนือของประเทศไทย นอกจากนี้แล้วยังได้เน้นถึงชีวิตครอบครัวเกษตรกรรมที่ไปสร้าง
ชีวิตใหม่ที่ถิ่นแห่งใหม่ ชีวิตครอบครัว ความรักความเข้าใจในครอบครัว ทำให้ทุกคนมีความ
สุขและศรัทธาในศรัทธาต่าง ๆ สามารถสร้างชีวิตใหม่ที่สำเร็จสมความตั้งใจ

๑๐๖. สัตยา จิตฺตนาเมตฺ. กระจิ่งนอย. ภาพิกย วิม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ,
๒๕๒๒. ๓๕ หน้า. ภาพประกอบ.

กระจิ่งนอยเป็นวิชาที่หนึ่ง โดยหลักพรากจากปวงกระจิ่ง วัชเห็นพรามา
ถึงกระจิ่งเพื่อเป็นอาหาร ทำให้กระจิ่งนอยเสียใจ นกขุนทองกลัวว่ากระจิ่งนอยจะคิดมาก
จนล้วยลง จึงแนะนำโดยกินใบไม้ เพื่อบำรุงร่างกายให้แข็งแรง และในคืนหนึ่งมีเสือ
ลายพาดกลอนตัวหนึ่ง กำลังจะกินเจ้ากระจิ่งนอยเป็นอาหาร แต่เจ้ากระจิ่งโทไปช่วยมัน
ไว้จนโลกกลับเฝ้ากระจิ่งตามเดิม แต่กระจิ่งก็ใจมากจนล้มกลาวชอบคุณ เป็นเรื่องที่
สอนผู้ยากให้รักชีวิตของสัตว์อื่นเช่นเดียวกับชีวิตของตนเอง

๑๐๗. สัตยา กวงแก้ว. แหกยูมาเยียน. ภาพิกย ปรึคา สิริชัย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
ปานยา, ๒๕๒๔. ๒๔ หน้า. ภาพประกอบ.

มีแรงแก่ตัวหนึ่ง ไม่สามารถออกหาอาหารกินเองได้แล้ว คงอาศัยเหล่านกที่
ทำรังบนต้นไม้ที่แรงอาศัยโพรงของมันอยู่ แรงเป็นผู้รู้คุณพวกนก จึงคอยปกป้องอันตราย
ให้แก่บรรดานก ยามที่พบนกและแนบออกหากิน แต่วันหนึ่งก็หลงกลแมวเจ้าปัญญาที่มา
ขอคารวะเป็นลูกศิษย์ แล้วมาแอบกินลูกนก และปล่อยชนและกระจิ่งนกไว้ในโพรงของแรง
ทำให้บรรดานกเข้าใจผิดคิดว่าแรงเองเป็นผู้ลักกินลูกนกของตนตาย จึงเข้าจิกฆ่าแรงตายใน
ที่สุด ซึ่งก่อนตายแรงเองก็ยอมรับว่าเป็นเพราะผลของการขาดความรับผิดชอบหน้าที่ของ
ตนนั่นเอง เป็นเรื่องที่น่าเศร้าใจมาจากคางประเทศ

๑๐๘. สัตยา กวงแก้ว. บทเรียนของเจ้าป่า. ภาพิกย ปรึคา สิริชัย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
ปานยา, ๒๕๒๔. ๒๔ หน้า. ภาพประกอบ.

สิงโตตัวหนึ่งเป็นเจ้าป่า และมีหมาจึงจกเป็นที่ปรึกษา มีเสือกว่าเป็นผู้รักษา
ความลับลอบภัย และวิภาเป็นผู้ล่าสัตว์ วันหนึ่งกาได้ชวนสิงโตออกไปล่าสัตว์ ซึ่งกาบอกว่า
มีสัตว์ลอบภัย แต่สิงโตก็รักที่คงเขารบพวก เขาจึงจกจึงไปล่าสัตว์ในป่า ซึ่งทำให้สิงโต
รู้คุณจึงเลิกคิดที่จะล่าสัตว์กินเป็นอาหาร แต่หมาจึงจก เสือกขาว และกา คอยกิน

เมื่อรู้ จึงเสกตัวให้สิงคร่ากินเพื่อล่อหลุมเสกตัว ซึ่งอุรุกก็มิคิด แต่เมื่อสิงคร่ากัดสปีจ
กับทุกตัว สัตว์ทุกตัวก็เหินหนี เหลือแต่อุรุกตัวเดียว ทำให้สิงคร่าว้าใจเป็นเพื่อนแท้ เป็น
เรื่องที่ได้เค้าโครงจากต่างประเทศ

๑๐๘. สัตว์ดา ควงแก้ว. หนูกินเหล็ก. ภาพโดย วิชา สิริชัย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สยาม, ๒๕๒๘. ๒๘ หน้า. ภาพประกอบ.

เป็นเรื่องของพ่อค้ากับสหายคนหนึ่ง มีเรื่องบาดหมางกันจนขึ้นศาล เพราะพ่อค้า
ได้ปากแหงเหล็กจำนวนหนึ่งไว้กับสหาย แต่สหายก็ลอบที่จะเอาไปเป็นของสมบัติบอกว่าหนูกิน
กินไปแล้ว พ่อค้ารู้ทันจึงจับลูกชายของเขาไป และบอกว่าเหยี่ยวโฉบเอาตัวไป ซึ่งเพื่อน
ก็ไม่เชื่อ เพราะลูกชายคนนั้นตัวโต อายุถึง ๑๕ ปี เหยี่ยวจะโฉบตัวไปไม่ไหว จึงฟ้อง
ร้องต่อศาล พ่อค้าจึงอุทธรณ์ว่าถ้าเช่นนั้นหนูกินเหล็กไม่ก็เช่นกัน ศาลจึงเข้าใจเรื่องราว
ของคนทั้งสองและให้พ่อค้าคืนลูกแก่เพื่อน ส่วนเพื่อนนั้นศาลก็ตัดสินให้คืนเหล็กแก่พ่อค้าดังเดิม
เป็นเรื่องที่ได้เค้าโครงจากต่างประเทศ

๑๑๐. สายสิงห์ สิริบุตร, ม.ร.ว. พญากวางทอง. ภาพโดย อรุณ วัชรสวัสดิ์. พิมพ์ครั้งที่ ๒,
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดวงกมล, ๒๕๒๒. ไม่ปรากฏเลขหน้า. ภาพประกอบ.

พญากวางทองเป็นหัวหน้าฝูงกวางในป่าดงหนามวัน คู่กับพญากวางคำ แต่พญา
กวางทองเป็นกวางที่มีขนงามแดงบุกราวกับสีทอง เขาก็งามตระหง่าน รูปร่างยังสง่างาม
สมเป็นพญากวางอีกควย พญากวางทองมีใจโอบอุ้มสัตว์ สามารถพาฝูงบรรดากวางให้
พ้นจากความทุกข์ที่คงเคยมีมาจากการถูกล่าอย่างกระเจิงกระเจิงของพระราชานางกรุง
พาราณสี นอกจากนั้นพญากวางทองยังมีจิตใจเมตตาช่วยความเมตตาจากธนูยา ยอมสละชีพแทน
นางกวางทองแก่ตัวหนึ่ง เพราะเข้าใจในความรักของแม่ที่รักลูก จนพระราชานางตั้ง
คุณงามความดีของพญากวาง จึงได้ตัดสินพระทัยเลิกทำลายชีวิตของฝูงกวางอีกต่อไป

๑๑๑. สำเนาวิจารณ์, หลวง. นิทานรักเกียรติ เล่ม ๕ เรื่องตระกูลไทยที่คงไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๑๗. กรุงเทพฯ: องค์การศาสนาของพุทธสภา, ๒๕๒๒. ๓๓ หน้า. ภาพประกอบ.

ในเล่มที่ ๕ นี้ กล่าวถึงเรื่องการบริหาร การทำบุญโดยการศรัทธา การอบรมให้ลูกผู้หนึ่งรู้จักรักษาสงวนตัว และสอนให้เรื่องการทำรู้จักเลือกคู่ครองที่ไม่มีความขัดแย้งกันในเรื่องการนับถือศาสนา นอกจากนี้ยังหาเกี่ยวกับเรื่องการเมืองในสิ่งที่เห็นของไทย เช่น อาริพเกษตรกรรม เป็นต้น

๑๑๒. สิริจันทร์ ชวงโชติ. เครื่องบิน. ภาพโดย รมรงค์ ผ่องใส. กรุงเทพฯ: องค์การศาสนาของพุทธสภา, ๒๕๒๒. ๓๒ หน้า. ภาพประกอบ.

พอได้เล่าให้หนักฟังถึงประวัติวิวัฒนาการของเครื่องบินตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ประโยชน์ของเครื่องบินต่อมนุษย์ เช่น สามารถบรรทุกคน และสินค้าเป็นจำนวนมากได้ไปยังที่ต่าง ๆ ที่ไกล ๆ ได้อย่างรวดเร็วตามต้องการ และยังมีประโยชน์ต่อการสงคราม ในการทำเช่นนี้มีผลลงถึงพื้นที่การเกษตร นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ในการขนย้ายผู้เจ็บป่วยผู้หลงทางในป่า ตลอดจนช่วยเหลือค่าปล้นที่ถูกลักพาตัวอีกด้วย

๑๑๓. สิริจันทร์ ชวงโชติ. น้ำกินน้ำใช้. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วรรณการศาสนา, ๒๕๒๒. ๒๕ หน้า. ภาพประกอบ.

กล่าวถึงสิ่งมีชีวิตทุกอย่างต้องการน้ำ ทั้งในการรับประทานและใช้ กล่าวถึงแหล่งที่น้ำปรากฏอยู่ เช่น ในผิวน้ำในดินต่าง ๆ บนพื้นดิน ใต้ดิน และในอากาศ นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงการใช้ประโยชน์ของน้ำจากแหล่งน้ำดังกล่าว เป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านระดับประถมศึกษา

๑๑๘. สิริินทร์ รุ่งโรจน์. แผนที่เรากูยู. กรุงเทพฯ: กองการค้ำคองคुरुสุภา, ๒๕๒๒.
๒๗ หน้า. ภาพประกอบ.

กล่าวถึงโลกที่เราอาศัยอยู่ว่า ประกอบด้วยส่วนที่เป็นน้ำเค็ม และพื้นน้ำ โดยมี
อากาศที่ห่อหุ้มอยู่ ส่วนที่เป็นพื้นดิน มีพื้นผิวไม่ราบเรียบ บางส่วนเป็นภูเขาสูง เป็นแอ่ง
ลึกใหญ่และบางส่วนเป็นที่ราบ พื้นผิวโลกประกอบด้วยส่วนที่เป็นหิน เมื่อหินแตกแยกย่อยลง
ไปอีกก็จะกลายเป็นทราย ส่วนที่เป็นพื้นน้ำ จะเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำ และเมื่อน้ำถูก
แตกแยกกลายเป็นไอ ก็จะกลายเป็นเมฆตกลงมาเป็นฝน ปรากฏการณ์ประโยชน์จากฝนตก
สำหรับอากาศที่ห่อหุ้มโลกอยู่นั้น ทำให้เมฆและเครื่องบินสามารถลอยอยู่บนอากาศได้ ใน
ตอนท้ายก็กล่าวถึงประโยชน์ของดิน ทราย น้ำ และหินอีกด้วย เป็นหนังสือส่งเสริม
การอ่านระดับประถมศึกษา

๑๑๙. สิริินทร์ รุ่งโรจน์. ไฟฟ้าน่ารู้. ภาพโดย มงคล วงศ์กาสรินทร์. กรุงเทพฯ: กองการ
ค้ำคองคुरुสุภา, ๒๕๒๓. ๓๑ หน้า. ภาพประกอบ.

กล่าวถึงประวัติการค้นพบไฟฟ้า ที่มาและการผลิตไฟฟ้าที่ซ้ดามบ้าน ประโยชน์
ของกระแสไฟฟ้า เช่น ทำให้งานเรือนสว่างไสว สามารถฟังเสียงจากวิทยุ และทั้งภาพ
และเสียงของโทรทัศน์ได้ นอกจากนั้นยังทำให้งานถนนทางสว่างไสวในถนนกลางคืน การ
ใช้ประโยชน์ในโรงงานอุตสาหกรรม โรงพยาบาล แต่กระนั้นกระแสไฟฟ้าก็มีโทษเช่นกัน
เช่น หากเกิดไฟฟ้าช้ดก็อาจทำให้งานเรือนสว่างไสวเสียหายได้

๑๑๖. สิริินทร์ รุ่งโรจน์. รู้งูกินน้ำ. ภาพโดย วรรษรงค์ นกเงือก. กรุงเทพฯ: กองการค้ำคอง
คुरुสุภา, ๒๕๒๓. ๓๒ หน้า. ภาพประกอบ.

มีเรื่องค่าง ๆ ทั้งหมด ๑๕ เรื่อง แต่ละเรื่องเป็นเรื่องเกี่ยวกับปรากฏการณ์
ธรรมชาติ และธรรมชาติของพืชและสัตว์หลายค่าง โดยมึเรื่อง รู้งูกินน้ำ เป็นเรื่องแรก

๑๑๗. สิริินทร์ จวงโงติ. อากาศรอบตัวเรา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เซ็นทรัลเพรส
ศึกษาคารพิมพ์, ๒๕๒๒. ๒๖ หน้า. ภาพประกอบ.

ให้ความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ คือ อากาศรอบตัวเรา กล่าวถึง
ลักษณะการเคลื่อนที่ของอากาศรอบตัวเรา อากาศในพื้นดิน ในน้ำ อากาศที่หุ้มทั่วโลก
ที่สำคัญ ๆ ประโยชน์ของอากาศที่มีต่อมนุษย์ สัตว์ และพืช เป็นหนังสือส่งเสริมการ
อ่านระดับประถมศึกษา

๑๑๘. สิริมา. เกียจคร้านเจ้าปัญญา. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: สมาคมทองสมุทแห่งประเทศไทย, ๒๕๒๒. ๒๐ หน้า.

ชายหนุ่มหนึ่งมีความเกียจคร้าน แต่ชอบไปทำบุญอุทิศเรื่องต่าง ๆ วันหนึ่งเขา
พบทอง แต่ก็ไม่เอาไปแลกกับข้าว เอาข้าวไปแลกกับน้ำ เอาน้ำไปแลกกับไก่ เอาไก่ไป
แลกกับขมมรกต สิ่งต่าง ๆ ที่เขานำไปแลกนั้น ชายเกียจคร้านนั้นไปคิดเรียกชื่อแปลกๆ
ซึ่งการกระทำของเขานั้นยังความขบขันให้กับพระธิดาที่ประจวบที่พระโอรส ทำให้ผัดกรอง
พระโอรสนั้นแตก พระราชาทรงทราบได้มเป็นอันมาก ที่การประจวบของพระธิดาหาย จึง
ยกพระธิดาให้กับชายเกียจคร้านที่เล่าเรื่องขำขันให้พระธิดาฟังตามสั่งๆ พร้อมกับยกราช
สมบัติให้กับเขา

๑๑๙. สิริมา. แม่ไก่สีแดง. คัดแปลจากนิทานพื้นบ้านเมืองบุรีรัมย์. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ:
สมาคมทองสมุทแห่งประเทศไทย, ๒๕๒๒. ๘ หน้า.

หนู แหว เบ็ด และแม่ไก่สีแดงอยู่บ้านเดียวกัน แม่ไก่สีแดงเป็นสัตว์ที่ขยัน พลาด
ข้าวจากรอานาเป็นรางวัลของความขยันของตน ก็คิดทำขมมรกต แม่ไก่สีแดงคงทำทุกอย่าง
โดยที่หนู แหว เบ็ด ไม่ยอมช่วย พอขมมรกตเสร็จแม่ไก่สีแดงก็ทำการสั่งสอนให้ตนของตน
โดยการกินขมมรกตด้วยตัวเองเช่นกัน ทำให้หนู แหว เบ็ด ได้สำนึกผิดละเลิกกินแม่ไก่สีแดง
ทำงานด้วยตัวเองอีกต่อไป

๑๒๐. สุชีพ ๗ สงขลา และ กลุ่มกลางหลัก. ยูนิเซ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ตะวัน, ๒๕๒๒.
๒๔ หน้า. ภาพประกอบ.

ยูนิเซ เด็กไทยสลิม อาศัยอยู่ที่ตำบลนาเกาะ เป็นเด็ก เลี้ยงแพะที่มีความซื่อสัตย์และกล้าหาญ วันหนึ่งเขาเก็บกระเป๋าคัดไม้ จึงร้องเรียกให้เจ้าของเขาคืน เมื่อเจ้าของไม้กระเป๋าค้น จึงให้มันหยัดแกมยูนิเซเป็นรางวัลการที่เป็นเด็กดี และยูนิเซก็รักไม้เล่มนี้เป็นประโยชน์ในการรวบรวมเลือกอาหารที่ทำร้ายแพะและเด็กเลี้ยงแพะได้ จึงได้รับการขนานนามจากชาวบ้านว่า ยูนิเซ ยูนิเซ ลักษณะการดำเนินเรื่อง เป็นแบบการกล่าวซ้ำ ๆ กัน เพื่อให้นายแก่การจดจำ

๑๒๑. สุภาพ จิตรชน. ลอมเลี้ยวซ้าย. ภาพโดย ปรวีดา วิฑูตาจันทร์. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก, ๒๕๒๒. ๒๔ หน้า. ภาพประกอบ.

ลอมเป็นลูกหนูที่มีความประพฤติดี พุกเพราะ ช่วยแม่ทำงาน แต่ชอบไปเที่ยว วันหนึ่งแม่ให้ลอมไปเก็บกวาดเรื่องมาตดแดงเล่า โดยให้ลอมเดินไปที่ถนนตะโกแล้วเลี้ยวขวา เมื่อไปถึงถนนตะโก ลอมเห็นยายบอกให้เลี้ยวซ้ายเพื่อไปเมืองอาหารที่มีทั้งรำและผักสด ตลอดจนหญ้าอ่อนแจก ลอมจึงเลี้ยวซ้ายแทนที่จะเลี้ยวขวาไปเก็บกวาดเรื่องตามแม่บอก ภายหลังลอมทราบว่า เรื่องเมืองอาหารเป็นเรื่องหลอกลวง กว่าจะเอาตัวรอดกลับมาก็ก็แทบแย่ ลอมจึงคิดว่าทำไมเจ้าพี่แม่ จึงทำให้ต้องเจอแบบนี้

๑๒๒. สุพิศรา สุภาพ. เรื่องซอกออก. กรุงเทพมหานคร: องค์การคำของคุรุสภา, ๒๕๒๒.
๓๔ หน้า. ภาพประกอบ.

ออก กับ ออช เป็นพี่น้องที่มีอายุห่างกันเพียงไม่กี่ขวบ ออกได้ศึกษาเสพพิศ เพราะถูกเพื่อนซัด ซัน ซักชวน ซันติคบุตรเฮโรอีนเพราะความยากจน ความคับแค้น และการขาดความอบอุ่นภายในครอบครัว วิจัยจิตบุตรเฮโรอีนเพราะอยากลอง ส่วนประจวบพิศ เพราะพ่อแม่ให้เงินไปใช้จ่ายสบายจนเคยตัว ดังนั้นเพื่อน ๆ จึงชักจูงให้มาติดสิ่งเสพพิศด้วยกัน เพราะจะได้ค้าขายเงินของประจวบพิศมาหารักษาสิ่งเสพพิศ ออก กับ ออช เป็นลูกพี่ลูกน้องกัน แต่ออชเป็นเด็กดี ไม่ค่อยจะหนีไปพ่อแม่ ในที่สุดออชก็เข้าใจในความรักและความเอาใจใส่ของพ่อ - แม่ และน้อง ออกจึงตั้งใจเลิกเสพสิ่งเสพพิศ

๑๒๓. สุภา สิริสิงห์. ป่าเขียว. ภาพโดย ประสพโชค นวพันธ์พิพัฒน์. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก, ๒๕๒๔. ๕๕ หน้า. ภาพประกอบ.

เป็นเรื่องที่ขั้วตัวประเภทต่าง ๆ ตั้งแต่ตัวเล็กจนตัวใหญ่ที่อยู่รวมกันเป็นชุมชนป่าเขียว เป็นตัวละครในการดำเนินเรื่อง โดยการสอดแทรกความคิดเห็นต่าง ๆ ไว้ในการดำเนินเรื่องนั้น เช่น เรื่องสิทธิสตรี ความสามัคคี การใช้สติปัญญาแก้ไขหาสิ่งนั้นว่าประเสริฐกว่าการไร้กำลังเพียงอย่างเดียว การปลูกฝังประชาธิปไตยขั้นพื้นฐาน การอนุรักษ์ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

๑๒๔. สุวิภรณ์ พิพัฒน์รุติกร. บ้านน้อย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเคียนสตรี, ๒๕๒๓. ๒๓ หน้า. ภาพประกอบ.

มีบ้านหลังน้อยเป็นรูปร่างเตี้ยๆ รอบ ๆ ซากที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละวันแต่ละก็ เริ่มตั้งแต่บ้านน้อยหลังนี้ตั้งอยู่ไกลเดี่ยวห่างไกลจากเมืองใหญ่ มีอากาศสดชื่นน่าอยู่ แต่บ้านน้อยก็คิดถึงชีวิตในเมืองใหญ่ว่าจะเป็นอย่างไรมาก เมื่อวันเวลาผ่านไปสิ่งต่าง ๆ รอบข้างของบ้านน้อยก็เปลี่ยนแปลงไป เด็ก ๆ เติบโตขึ้นและเข้าไปอยู่ในเมืองใหญ่เพื่อศึกษาเล่าเรียน ชุมชนรอบ ๆ เมืองใหญ่เริ่มขยายออกมาหาบ้านน้อย มีคิกรามบ้านของมากขึ้น อากาศรอบ ๆ บ้านน้อยเริ่มเปลี่ยนเป็นอับทึบ มีแต่ความวุ่นวาย สับสนและกึกก้องครึกโครม ทำให้บ้านน้อยไม่ชอบ แต่แล้ววันหนึ่ง บ้านน้อยก็ถูกนำออกจากเมืองไปสู่ชนบทตามเดิมและได้รับการซ่อมแซมใหม่อย่างดี ทำให้บ้านน้อยรู้สึกสดชื่นอีกครั้งหนึ่ง เป็นเรื่องที่ได้เค้าโครงจากต่างประเทศ

๑๒๕. สุวรรณา โหระกุล. หวานใจ. ภาพโดย คณิงนิจ ประคัมแก้ว. กรุงเทพฯ: กองคณาการคลังสุภา, ๒๕๒๓. ๓๒ หน้า. ภาพประกอบ.

หวานใจเป็นตุ๊กตาคิ้วไ้เรศของน้องแดงที่แม่ทำให้จากเศษผ้า วันหนึ่งน้าว่าเพยพาลูก ๒ คน ชื่อ เม้ม กับ แจ๋ว มาเยี่ยมที่บ้าน พี่เม้มชอบแกล้งเหยียบหางเจ้าหนูสุ่ยตัวไ้เรศของน้องแดงอีกเช่นกัน ส่วนน้องแจ๋วก็อยากไ้หวานใจของน้องแดง น้องแดงจำใจ

ยาก็ แต่ก็ยังคิดถึงความใจอยู่เสมอ ก็มาว่าหนึ่งนั่งแต่งคำพูดความใจตัวสกรปรกและ
แทนเขาก็หลุมรุ่งริ่ง นั่งแต่งจึงพากลับมา แม้ดีกว่าเป็นเพราะน้องแจวเล่นความใจ
จนเมื่อจึงทิ้งไป ฉะนั้นนั่งแต่งจึงมีชาติมัยและวิสิทธิ์เป็นเจ้าของความใจตามเดิม

๑๒๖. สุทธิใจ ฉายศรี. เก็บบ้านสวน. ภาพิทย นายเตรียม ชาชุมพร. กรุงเทพฯ: คณะอนุ
กรรมการหาทุนโครงการสร้างสวนสมเด็จฯ กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๒๔.
๗๕ หน้า. ภาพประกอบ.

เป็นเรื่องที่เข้มข้นเพื่อช่วยเตือนและส่งเสริมให้เยาวชนไทยระพุดิแต่ในทาง
ที่ถูกต้อง รู้จักใช้เวลาว่างอย่างเหมาะสม เพื่อหลีกเลี่ยงกบายมูค่าง ๆ เช่น สิ่งเสพ
คิด นอกจากนั้นผู้อ่านยังจะได้ความสนุกสนานกับธรรมชาติของชนบท ความเป็นอยู่และ
อาชีพของคนในจังหวัดสมุทรสงครามอีกด้วย เป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านระดับประถม
ศึกษา

๑๒๗. สุทรวงษ์วิจิตร, พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าหญิง. ยอคลัง. พิมพ์ครั้งที่พิเศษ.
ภาพิทย พล พิทยาสกุล. กรุงเทพฯ: คณะอนุกรรมการหาทุนโครงการสร้าง
สวนสมเด็จฯ กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๒๔. ๒๕ หน้า. ภาพประกอบ.

กล่าวถึงความทุกข์ของลิงตัวหนึ่ง ที่ทุกข์ไปทุกอย่าง จนได้ชื่อว่า เป็นยอคลัง
เช่นไปเหยียบหมวกของคณั้เกิดขึ้นมาไปรามาใส่เล่น ก็เสียดูจเจ้าของหมวกพามาอยู่เมืองใหญ่
ควย เมื่อมาอยู่เมืองใหญ่ ยังทำเรื่องซุกซ่อนอีก เช่น โทศพิทไ้ยังสถานีดับเพลิง ไปแย่ง
ลูกโป่งทั้งพวงจากคนขาย แล้วก็บินมาตกตรงไปจรรจรผู้คนที่ตีบตรงพากับประหลาดใจ
ทำให้ระวาคิดซัด ในที่สุดเจ้าของที่พามาไว้ก็ส่งไปอยู่สวนสัตว์ เป็นหนังสือส่งเสริมการ
อ่านระดับประถมศึกษา

๑๒๘. สุทธิลักษณ์ คำพิวงค์. พระเกียรติยศ. ภาพโดย สยามารต สุขสาธ. กรุงเทพฯ: กองการคาของคุรุสภา, ๒๕๒๓. ๑๖ หน้า. ภาพประกอบ.

พระเกียรติยศของไปเป็นบุตรบุญธรรมของยักษ์ภีมสูรบุตรของเมืองบาดาล เพราะพระราชบิดาได้เคยทำผิดและจะยกราชบุตรให้เมื่ออายุราชบุตรครบ ๒๐ ปี พระเกียรติยศได้เป็นมหาอุปราชาในเมืองยักษ์ ได้ทรงปฏิบัติหน้าที่ดีเป็นที่รักแก่ชาวเมืองยักษ์ จนภีมสูรอุจฉลา และหาทางกำจัดพระเกียรติยศเสมอมา แต่ก็ได้บุตรสาวของภีมสูรเองช่วยไว้หนีอยู่เสมอ จนในที่สุดพระเกียรติยศก็ได้ประกอบพิธีแต่งงานด้วยความยินยอมของยักษ์ภีมสูรเอง

๑๒๙. อำนท เจริญศิลป์. นิทานรอบกองไฟ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์กนิษฐสยาม, ๒๕๒๔. ๓๖ หน้า. ภาพประกอบ.

นิทานรอบกองไฟ เป็นนิทานที่นอกจากอ่านสนุกแล้ว ยังให้แง่คิดที่เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันอีกด้วย ภายในเล่มจะมีนิทานหลายเรื่อง แต่ละเรื่องเหมาะที่จะนำไปเล่าในระหว่างไฟพักแรม หรือแม่แต่อยู่กับบ้านก็สามารถนำมาอ่านและเล่าให้กันฟังอย่างสนุกสนาน เช่น เรื่อง คำกับขาว นางนาคพระโขนง ตึกคาประหลาด เป็นต้น

๑๓๐. อำนท เย็นสบาย. จำว่า. ภาพโดย วิน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ พี พี, ๒๕๒๔. ไม่ปรากฏเลขหน้า. ภาพประกอบ.

นางพวงเป็นหัวหน้าหมาป่าฝูงหนึ่ง ผู้ทั้งความแข็งแรง ความฉลาด ความกล้าหาญ และความยุติธรรม เพราะวันหนึ่งหมาป่าผู้เข้าไปในฝูงของนกยูงหมาป่าฝูงอื่นรังแก และกำลังสิทธิ์ในที่อยู่ของพวกนางพวงก็ยกการวิพากษ์วิจารณ์แบบกันซาลเขาๆ ทำให้นางพวงต้องวิพากษ์วิจารณ์กัน แต่หลังจากนั้นแล้วนางพวงก็ได้รักหมาป่าคนใหม่ในอาหารแก่ผู้แพ้ เพื่อเป็นการสร้างมิตร และผู้แพ้ก็สำนึกผิด ในเรื่องนี้คิดซัดคิดเล่น การไม่ซ้ำเค็มผู้แพ้ การรู้จักให้ภัย

ประวัติผู้เขียน

นางสาวนุชรี ตรีโลจนวงศ์ เกิดเมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่ตำบล
 ไร่ขมิ้น กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จาก
 คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา ๒๕๗๒ เข้าศึกษาต่อในภาควิชา
 บรรณารักษศาสตร์ มัธยมศึกษาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา ๒๕๗๓

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย